OB PRAZNIKU OSVOBODILNE FRONTE

Letošnji praznik Osvobodilne fronte, ki je bila ustanovljena pred 33 leti kot najširša fronta slovenskega naroda pod vodstvom Komunistične partije Slovenije v boju proti okupatorju, bomo še posebno slovesno praznovali. Načela, zapisana v temeljnih dokumentih osvobodilne fronte so se prelila in se dopolnjujejo v razgibani dejavnosti Socialistične zveze delovnega ljudstva, kot fronti organiziranih socialističnih sil z zvezo komunistov na čelu.

Izročila Osvobodilne fronte slovenskega naroda o uresničevanju temeljnih interesov delovnega človeka po delegatskem sistemu, ki so bila uveljavljena že na kočevskem zboru, so z nedavno sprejeto zvezno in republiško ustavo doživele ponovno polno potrditev.

Občani in delovni ljudje naše občine so z visoko udeležbo na nedavnih volitvah delegacij izrazili svojo polno podporo temeljnim izhodiščem, zapisanim v ustavi in v dokumentih VII. kongresa ZKS. S tem so potrdili tudi izhodišča, na katerih slone programi razvoja naše občine v prihodnjem obdobju. Naloge Socialistične zveze kot naslednice Osvobodilne fronte bodo zato tudi v prihodnje zelo odgovorne, saj bo treba poleg ostalih nalog dosledno uresničiti sprejeti delegatski sistem, v katerem mora priti do veljave neposreden interes našega delovnega človeka.

Ob dnevu Osvobodilne fronte – 27. aprilu, iskreno čestitamo vsem delovnim ljudem in občanom kamniške občine, še posebno pa številnim požrtvovalnim delavcem v krajevnih organizacijah SZDL!

Občinska konferenca SZDL
KAMNIK

KAMNIŠKI OBČAN

LETO XIII. ŠT. 4 APRIL 1974 1 DINAR

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

OB DNEVU OF IN PRAZNIKU DELA ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM KAMNIŠKE OBČINE

- OBČINSKA KONFERENCA SZDL
- OBČINSKA KONFERENCA ZKS
- OBČINSKI SINDIKALNI SVET
- OBČINSKA KONFERENCA ZMS
- OBČINSKI ODBOR ZZB NOV in
- OBČINSKA SKUPŠČINA KAMNIK

IZVOLJENIH 537 DELEGATOV

Konec marca smo tudi v naši občini uspešno zaključili skoraj dveletne predvolilne priprave, v katerih so občani in delovni ljudje zbrali 1140 možnih kandidatov za člane delegacij, ki bodo nadomeščale dosedanje odbornike občinske skupščine.

26. marca letos so bile volitve v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih delovnih skupnostih, ki štejejo več kot 30 članov. Od 9106 delovnih ljudi je volilo 7957 ali 87,4 %. Izvoljenih je bilo 48 delegacij, ki štejejo skupaj 313 delegatov.

Ta dan so svojo 11-člansko delegacijo izvolili tudi obrtniki in njihovi delavci. Od 455 volivcev se je volitev udeležilo 349 ali 76,7 %.

V nedeljo, 31. marca, so bile volitve v krajevnih skupnostih. Glasovanja o 25-članski listi za družbenopolitični zbor občinske skupščine se je udeležilo od 15.635 volivcev 14.464 ali 92,5 %, neveljavnih glasovnic je bilo 1.219, proti listi pa je glasovalo 917 volivcev. Izvoljenih je bilo vseh 25 delegatov družbenopolitičnega zbora.

Hkrati so volivci glasovali tudi o delegatih v 20 delegacijah za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine. Udeležba je bila enaka kot pri družbenopolitičnem zboru. Izvoljenih je bilo 177 delegatov v 20 delegacijah.

Kmetje in njihovi svojci so volili še 11-člansko delegacijo za zbor združenega dela. Od 2310 volivcev se je volitev udeležilo 2139 ali 90,1 %.

Že teh nekaj številk pove, da so občani in delovni ljudje pravilno doumeli ustavno pravico in dolžnost ter iz svojih vrst izbrali delegate, ki jih bodo prihodnja štiri leta zastopali v občinski in republiški skupščini.

Tako v delovnih organizacijah kot v krajevnih skupnostih je bilo vzdušje na voliščih slovesno. Vsa volišča so bila lepo okrašena, ponekod so pred volišča postavili tudi mlaje. Marsikje je bilo na voliščih slišati partizanske in delovne pesmi.

Na posameznih voliščih je že v dopoldanskih urah volila večina volivcev. Na volišču v Češnjicah v Tuhinju se tudi tokrat niso izneverili tradiciji. Do devete ure dopoldne so volili vsi volivci.

Med najboljšimi volišči v krajevnih skupnostih (bilo jih je 44) so bila volišča v krajevnih skupnostih: Motnik 100 %, Tuhinj 100 %, Moste 100 %, Črna 98,6 %, Podgorje 97,5 %, Pšajnovica 97 %, Kamniška Bistrica 96 %, Srednja vas 94,2 %, Duplica 91,2 % itd. V krajevnih skupnostih je bilo izmed 233 kandidatov izvoljenih 177 delegatov, med njimi je 17,5 % mladih do 27 let, 15,8 % žensk, 13,5 % članov ZK in 15,8 % udeležencev NOV.

Med vsemi 512 delegati v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah je 17 % mladih, 28,7 % žensk, 10,4 % članov ZK in 7,8 % udeležencev NOV.

Skupaj s 25 delegati družbenopolitičnega zbora je bilo na nedavnih volitvah izvoljenih 537 delegatov, med njimi 153 žensk, 91 mladih, 98 članov ZK in 45 udeležencev NOV.

Podatek, da se sestava izvoljenih delegatov glede na evidentirane in kandidate ni bistveno spremenila, kaže, da so družbenopolitične organizacije organizirale dovolj široko razpravo in da so občani imeli možnost izbirati najboljše. To pomeni tudi, da so kandidacijske konference dobro opravile svoje delo.

Za uspešen potek obsežnih volilnih opravil gre v največji meri zasluga številnim aktivistom SZDL in sindikatov ter številnim članom volilnih odborov, ki so kljub obsežnosti nalog odlično opravili svoje naloge.

–lj.

REPUBLIŠKI POSLANCI O SVOJEM DELU

V aprilu 1969 so bili izvoljeni naslednji poslanci skupščine SR Slovenije: na neposrednih volitvah poslanec republiškega zbora Franc SVETELJ; na seji občinske skupščine poslanca gospodarskega zbora Danilo CERKVENIK in Stane SIMŠIČ, poslanec prosvetnokulturnega zbora Vinko DOBNIKAR in poslanec socialno- zdravstvenega zbora Ferdinand VODE.

V skupščinskih organih so opravljali poslanci naslednje dolžnosti: Franc SVETELJ kot predsednik skupščinske komisije za družbeno nadzorstvo in član odbora za družbenopolitični sistem republiškega zbora; Stane SIMŠIČ kot član zakonodajno-pravne komisije skupščine SRS; Vinko DOBNIKAR kot član komisije za družbeno nadzorstvo skupščine SRS; Ferdinand VODE kot član odbora za pokojninsko in invalidsko zavarovanje socialno-zdravstvenega zbora in član začasnega odbora skupščine SRS za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje; Danilo CERKOVNIK je sodeloval v začasni skupni komisiji gospodarskega in republiškega zbora za usklajevanje amandmaja k odloku o razvrstitvi cest.

Posamezni zbori so imeli v času od maja 1969 do srede aprila 1974 naslednje število sej:

republiški zbor 70 sej, gospodarski zbor 64 sej, prosvetno-kulturni zbor 52 sej in socialno-zdravstveni zbor 52 sej. Enotni zbor delovnih skupnosti je imel 36 sej.

Poslanci so se udeležili skoraj vseh sej posameznih zborov, posamezniki so upravičeno izostali le z ene do dveh sej. Redno so se udeleževali tudi sej odborov in komisij, ki so se sestajali med zasedanji posameznih zborov in obravnavali gradivo za seje zborov.

AKTIVNOST POSLANCEV V SKUPŠČINSKIH TELESIH se je odražala v naslednjih oblikah delovanja:

– v razpravah na sejah odborov in komisij,
– v razpravah na sejah zborov,
– v dajanju pismenih amandmajev,
– v postavljanju poslanskih vprašanj.

Poslanci so v skupščinskih organih razpravljali na podlagi stališč, pripomb in predlogov, sprejetih v družbenopolitičnih organizacijah občine, v občinski skupščini in njenih organih, na osnovi predlogov delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in še posebej na podlagi predlogov, ki so jih dali občani na zborih volivcev, sestankih krajevnih organizacij SZDL in drugod.

Vsi poslanci so tudi po izvolitvi ostali še naprej družbenopolitični delavci, vključeni in voljeni v razna telesa družbenopolitičnih organizacij, tako občinske konference ZKS, SZDL, občinskega sindikalnega sveta in občinske skupščine. Niso le redno in aktivno sodelovali v teh telesih na njihovih sejah, pač pa se kot člani občinskega političnega aktiva udeleževali vseh stalnih in posebnih družbenopolitičnih akcij v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah, društvih, zborih volivcev oziroma občnov. To jih je sicer močno obremenjevalo, vendar pa hkrati služilo kot dobra podlaga za njihovo delo v zborih, odborih in komisijah skupščine SRS in za njihovo najboljše opredeljevanje in za glasovanje ob sprejemanju raznih resolucij, priporočil, predpisov in zakonov, ki so bili sprejeti v tem mandatnem obdobju.

Občinska konferenca SZDL je ustanovila sekcijo republiških poslancev, ki je kasneje prerasla v klub gorenjskih poslancev. Regionalni klub je skoraj pred vsako sejo republiške skupščine, ko so bile na dnevnem redu pomembnejša vprašanja, organiziral razprave, na katere so bili vabljeni vsi zainteresirani dejavniki (n.pr. razvoj kmetijstva, zakon o gozdovih, problemi železarstva, razvoj letalskega prometa itd.) Ti razgovori so bili povezani z obiski posameznih delovnih organizacij. Na ta način so se poslanci neposredno seznanjali s problematiko posameznega področja tudi v širši gorenjski regiji.

Ker v tem poročilu ni mogoče vsebinsko zajeti vseh oblik aktivnosti posameznih poslancev v skupščinskem delu, se bomo omejili le na nekatera področja, na katerih so se naši poslanci posebej angažirali.

Poslanec gospodarskega zbora Danilo CERKVENIK se je posebej zavzel za reševanje problemov v zvezi s 30 % depozitom za negospodarske in neproizvodne investicije. Sopodpisal je več amandmajev, bil je angažiran pri sprejemanju zakona o prispevku od dohodka TOZD, amandmaju o razvrščanju cest (Duplica–Mengeš) itd. V zvezi z negospodarskimi investicijami je poslanec postavil dvoje poslanskih vprašanj.

Poslanec gospodarskega zbora Stane SIMŠIČ je kot predstavnik zakonodajne komisije v gospodarskem zboru aktivno sodeloval skoraj na vsaki seji gospodarskega zbora in se hkrati tudi zavzemal za reševanje problemov, ki so se odražali v gospodarstvu naše občine.

Poslanec je postavil med drugim poslansko vprašanje o naslednjih problemih: konverzija kratkoročnih kreditov v dolgoročne, vrste kreditov in o rezultatih predlagane konverzije; vprašanje plačevanja prispevkov za obnovo Skopja; vprašanje pobotanja obveznosti in terjatev med kupci in dolžniki na območju SFRJ itd.

Poslanec prosvetno-kulturnega zbora Vinko DOBNIKAR je poleg aktivnega sodelovanja v komisiji za družbeno nadzorstvo postavil med drugim tudi poslansko vprašanje o Kozlerjevem dvorcu v arboretumu Volčji potok, ki naj bi prišel v srednjeročni plan 1970–75.

Poslanec socialno-zdravstvenega zbora Ferdinand VODE je dajal predloge in pobude, predvsem s področja socialnega varstva in socialne politike na področju zasebnega kmetijstva. Posebno je bil angažiran pri sprejemanju zakona o starostnem zavarovanju kmetov, zakona o zdravstvu in zakona o zdravstvenem zavarovanju. Postavil je nekaj poslanskih vprašanj, med drugim o združitvi zdravstvenega zavarovanja delavca in kmetov ter v zvezi posebej

Kamniški poslanci pred slovensko skupščino ob zaključku petletnega dela (z leve): Vinko DOBNIKAR, Daniko CERKVENIK, Franc SVETELJ, Stane SIMŠIČ in Nande VODE

sodeloval v delu skupščine. Zakon o starostnem zavarovanju kmetov je bil na njegovo pobudo dan v obravnavo skupščini in kasneje tudi sprejet. S tem v zvezi je poslanec sodeloval in dajal predloge v vseh odborih skupščine, ki so obravnavali ta zbor.

Poslanec republiškega zbora Franc SVETELJ je kot predsednik komisije za družbeno nadzorstvo skupščine SR Slovenije in kot član odbora za družbenopolitični sistem pri obravnavanju vseh zakonov s tega področja. Poleg razprav o skupščinskih dokumentih je posredoval več amandmajev za dopolnitev posameznih zakonov (n.pr. amandma k sklepom in priporočilom o družbeni skrbi za borce NOV – glede konkretne pomoči kmetom – borcem pri zdravstvenem zavarovanju; amandma k programu financiranja cest v SRS za cesto Kamnik–Motnik; amandma k odloku o razvrstitvi ceste Duplica–Mengeš v cesto II. reda itd.)

Poslanec je postavil izvršnemu svetu in drugim organom več poslanskih vprašanj, od katerih so nekatera dobila tudi širši odmev v javnosti (n.pr. o „prodaji" naših delavcev v tujini, o problemu enotnega trga na obali, o pisanju „Tribune" o JLA, o pravicah iz starostnega zavarovanja kmetov itd.)

Med drugim je izvršnemu svetu posredoval tudi poslanska vprašanja, ki so jih postavile nekatere delovne organizacije (o problemih nadurnega dela, o postopku izterjave dolgov pri kupcih itd.)

Vsi poslanci so aktivno sodelovali v javnih razpravah, ki jih je organizirala socialistična zveza in sindikati ter stališča iz teh razprav posredovali v republiški skupščini (zakon o gozdovih, zakon o starostnem zavarovanju kmetov, zakon o združevanju kmetov, zakon o prispevku od dohodka TOZD, zakon o zdravstvenem zavarovanju, republiška in zvezna ustava itd.)

Poslanci so se udeležili tudi večine sej občinske skupščine in večkrat pojasnjevali odbornikom na njihovo željo osnutke in sprejete zakone in druge dokumente, ki jih je sprejela republiška skupščina. Prav tako so sodelovali na številnih posvetih, ki so jih sklicale družbenopolitične organizacije v občini.

Posamezne razprave poslancev in odgovori na poslanska vprašanja so bili objavljeni v dnevnem tisku in v Kamniškem občanu.

Čeprav spričo poklicnih obveznosti poslanci ne bi bili v stanju udeležiti se vseh sestankov v delovnih organizacijah, je vendar treba opozoriti na dejstvo, da so bili zelo redki primeri, da so samoupravni organi na svoje pomembnejše seje povabili tudi poslance. V začetku mandatne dobe je občinska konferenca SZDL delovne organizacije posebej opozorila na tako obliko povezovanja s poslanci, zlasti zborov delovnih skupnosti republiške skupščine.

Poslanci so pri svojem delu, kljub določenemu napredku glede na prejšnja leta, čutili v posameznih primerih pomanjkanje mnenj, pripomb in predlogov občanov, interesnih skupnosti in delovnih skupnosti, na katere bi se tudi oprli pri svojem odločanju v skupščini. V tem je bila tudi slabost sedanjega skupščinskega sistema, ki jo je treba z novim delegatskim sistemom odpraviti.

Ob zaključku mandatne dobe lahko ugotovimo, da so poslanci republiške skupščine kljub nekaterim slabostim in pomanjkljivostim le pripomogli, da je bilo v najvišjem slovenskem samoupravnem interesu čutiti tudi vpliv občanov in delovnih ljudi kamniške občine.

Za sodelovanje in podporo se poslanci vsem občanom, družbenopolitičnim organizacijam, občinski skupščini in vsem samoupravnim in delovnim skupnostim najlepše zahvaljujejo! V Kamniku, aprila 1974

POSLANCI:
Danilo CERKVENIK, Vinko DOBNIKAR, Stane SIMŠIČ, Franc SVETELJ, Ferdinand VODE

● SREBRNI JUBILEJ NAJMLAJŠEGA INDUSTRIJSKEGA KOLEKTIVA

OB SVILANITOVEM PRAZNIKU

Prvo aprilsko soboto se je kolektiv Kamniške tekstilne tovarne Svilanit zbral na proslavi 25-letnice ustanovitve podjetja. Na slovesnosti, ki je bila v športni dvorani v Domžalah in ki so jo letos združili z

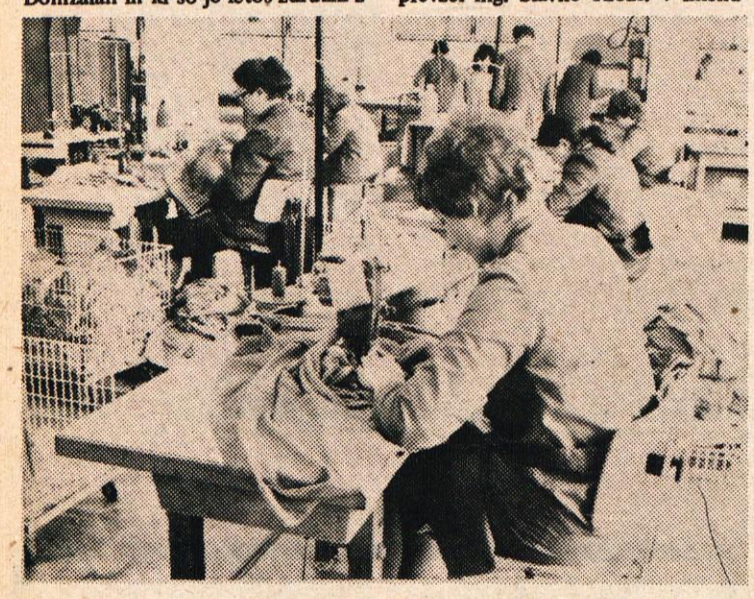

OB JUBILEJU TUDI DELOVNE ZMAGE: pogled v novo šivalnico Svilanita

že tradicionalnim oktobrskim praznikom, je o Svilanitovem razvoju najprej spregovoril predsednik delavskega sveta Bogomil Wiegele. Nato so podelili posebna priznanja 18 delavcem, ki delajo v podjetju od ustanovitve, podelili so tudi oktobrske nagrade za dosežene uspehe na posameznih področjih. Še posebno pa so se zahvalili dosedanjemu direktorju Stanetu Marcijanu za njegovo 12-letno izredno uspešno vodenje podjetja. Tovariš Marcijan odhaja v pokoj, njegovo mesto pa je prevzel ing. Slavko Ribaš. V imenu občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine je kolektivu ob srebrnem jubileju čestital predsednik občinske skupščine Vinko Gobec. Prisrčne čestitke pa so kolektivu prinesli tudi učenci osnovne šole iz Mekinj, ki so pripravili tudi pisan kulturni program. V avli dvorane so Svilanitovci pripravili razstavo, ki je pokazala proces razvoja podjetja in njegovih uspehov.

Ob prazniku podjetja so v Svilanit povabili tudi vse poslovne partnerje, ki so si ogledali moderno proizvodnjo izdelkov iz frotirja in kravat.

Redkokateri kolektiv je v 25 letih obstoja dosegel tak napredek kot Svilanit. Iz majhne delavnice s 15 statvami in 50 delavci se je razvilo podjetje, ki danes zaposluje preko 700 delavcev in ki bo letos izdelalo za 17 milijard starih dinarjev izdelkov. Danes je Svilanit eno najmodernejših tovrstnih tekstilnih podjetij v državi, ki se uspešno vključuje tudi v mednarodni trg. Letos bodo izvozili za preko 1 milijon dolarjev blaga. O kvaliteti Svilanitovih kravat in frotirja pričajo tudi številna priznanja na modnih sejmih v Ljubljani, Beogradu in drugod.

Ob jubileju so v Svilanitu sklenili tudi pomembno prelomnico v razvoju tehnologije in modernizacije proizvodnje. Pred kratkim je stekla proizvodnja v novih prostorih. Nabavili so 18 brezčolničnih statev za izdelavo brisač, v novi dvorani pa je stekla tudi šivalnica in konfekcija plaščev. V vso to investicijo so vložili preko 2,5 milijarde starih dinarjev.

Prizadevnim delavcem Svilanita ob srebrnem jubileju tudi naše iskrene čestitke, posebej pa še neumornemu gospodarstveniku in organizatorju Stanetu Marcijanu za njegov izreden prispevek k razvoju Svilanita, kamniškega gospodarstva in družbenih dejavnosti.

F. S.

ODDELEK VOJAŠKE LITERATURE V KNJIŽNICI

Občinski odbor ZRVS Kamnik je v dogovoru z Ljudsko knjižnico izročil knjižnici preko 100 knjig, brošur in časopisov s področja ljudske obrambe. Zato si bodo odslej občani lahko izposojevali to literaturo v posebnem oddelku knjižnice. Na ta način je ZRVS dalo nov prispevek k uresničevanju načela vseljudske obrambe, po katerem se mora čimveč občanov seznaniti z nalogami SLO.

K. A.

Tudi predstavniki družbenopolitičnega in gospodarskega življenja Slovenije in občine Kamnik so čestitali prizadevnemu kolektivu Svilanita. Med njimi je bil tudi Drago Petrovič, član izvršnega sveta in republiški sekretar za gospodarstvo.

Izvoljeni delegati v krajevnih skupnostih

Na volitvah delegacij za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine 31. marca so bili v delegacije posameznih krajevnih skupnosti izvoljeni naslednji delegati.

V oklepaju je število delegatskih mest, ki jih ima delegacija v občinski skupščini.

KAMNIK (12):
Marinka Aparnik, Stanka Baloh, Marinka Benkovič, Silvo Balantič, Franc ing. Dolenc, Franc Drobnič, Pavle Cvirn, Božena Grilj, Miha Horvat, dr. Svetozar Frantar, Sonja Hribovšek, Anica Istenič, Tomaž Jančar, Božo Janežič, Ignac Juntez, Milan Kerec, Franc Kregar, Milan Marinič, Lado Podbevšek, Bojan Pollak, Milan Prešeren, Dušan Rautar, Franc Spruk, Franc Zore.

PODGORJE (1):
Viktor Benkovič, Ivan Bizjak, Bogdan Čebulj, Viktor Kočar, Florijan Mali, Janez Maleš, Anton Svetlin ml.

ČRNA (1):
Ivan Dolinšek, Anton Kladnik, Albina Levak, Jernej Pančur, Tine Pirc, Ludvik Pirc, Ahacij Romšak.

PŠAJNOVICA (1):
Miha Barlič, Srečo Boštnar, Vinko Dacar, Marjan Kancilija, Martin Žavbi.

MOSTE (2):
Milena Avguštin, Peter Burgar, Anton Burnik, Ivan Dolčič, Slobodan Pavlović, Franc Pibernik, Vilibald Plevel, Ivan Resnik, Franc Štebe, Anton Zorman.

VOLČJI POTOK (1):
Albin Kladnik, Ančka Ocepek, Anica Perič, Janez Repnik, Anton Štiftar.

GODIČ (1):
Jožica Balantič, Jernej Dolar, Janez Gerbic, Stane Golob, Ivan Pirc, Anton Podjed, Stane Potočnik.

VRANJA PEČ (1):
Pavle Hribar, Anton Mlinar, Anton Rems, Stane Resnik, Ciril Vodlan.

ŠMARCA (1):
Metod Humar, Bojan Ivančič, Branka Koželj, Andrej Koželj, Vlado Osolnik, Karel Vavpetič, Bogdan Zobavnik.

DUPLICA (2):
Fani Božičnik, Alojz Brlec, Neva Hotujec, Vojko Hribovšek, Alojz Kahne, Anton Modic, Andrej Pestotnik, Franc Pestotnik, Franc Pipit, Mirko Semprimožnik, Zvone ing. Škrinjarič.

ŠMARTNO (1):
Franc Dolenc, Jože Hočevar, Franc Hribar, Franc Modrijan, Martin Pavlič, Mihaela Razpotnik, Štefka Slapnik.

TUHINJ (1):
Rudi Baloh, Ivan Drolc, Anton Hribar, Franc Kodra, Marija Žavbi.

SELA (1):
Janez Berlec, Luka Juteršek, Jože Kadunc, Tone ing. Kotnik, Stane Šuštar, Radka Veršnik.

ŠPITALIČ (1):
Angelik Avrelio, Stane Baloh, Anton Drolc, Slavko Novak, Avgust Poljanšek, Miha Učakar, Miroslav Železnik.

SREDNJA VAS (1):
Andrej Bergant, Ana Berlec, Marjan Burja, Marija Drolc, Alojz Golob, Jernej Koncilja, Ivan Mali, Albin Pirš, Franc Poljanšek, Janez Trebušak, Rafael Žebaljec.

TUNJICE (1):
Anton Koželj, Ivan Nograšek, Jožefa Podjed, Cirila Sedušak, Nande Sedušak, Peter Stele, Ciril Vinšek, Janez Vrhovnik, Vido Vrhovnik.

MOTNIK (2):
Jože Brezovar, Ivanka Cene, Silvo Gorjan, Marinka Grabnar, Ivo Orehovec ml., Avgust Novak, Jože Seprimožnik, Janez Trebušak, Nada Zupančič.

KAMNIŠKA BISTRICA (2):
Stane Brozovič, Olga Balantič, Viktor Dobovšek, Franc Jeras, Franc Kemperle, Anton Komatar, Janez Podjed, Janez Preklet ml., Anton Kregar, Vinko Rozmanič, Jože Uršič.

NEVLJE (2):
Ivan Hočevar, Stane Hribar, Franc Kancilja, Franc Novak, Alojzija Pančur, Dušan Repnik, Franc Romšak, Franc Urankar, Franc Vidic.

KOMENDA (2):
Stane Juhant, Jože Kern, Janez Kimovec, Ciril Korbar, Ciril Križl, Marija Maren, Janez Ocepek, Alojz Perne, Peter Peterlin, Vinko Petek, Angelca Peterlin, Janez Pogačar, Slavko Sodnik, Vinko Špenko, Nande Vode.

ČLANI DRUŽBENO POLITIČNEGA ZBORA

Na volitvah 31. marca so bili na listi za družbenopolitični zbor občinske skupščine izvoljeni vsi kandidati. Člani družbenopolitičnega zbora občinske skupščine so: Mira Bec, Janez Brlogar, Vinko Dobnikar, dr. Aleksander Doplihar, Vekoslav Frbežar, Darko Grabnar, Matija Jenko, Andrej Kolarič, Boštjan Korbar, Milan Logar, Lovro Lukan, Silva Marcijan, Janja Oblak, Jože Peklar, Ivan Pintar, Ivan Piskar, Stane Simšič, Anton Slanovec, Franc Svetelj, Avgust Šiler, Slavko Šuštar, Marica Tajč, Milka Uršič, Stane Zabavnik in Mirina Zupančič.

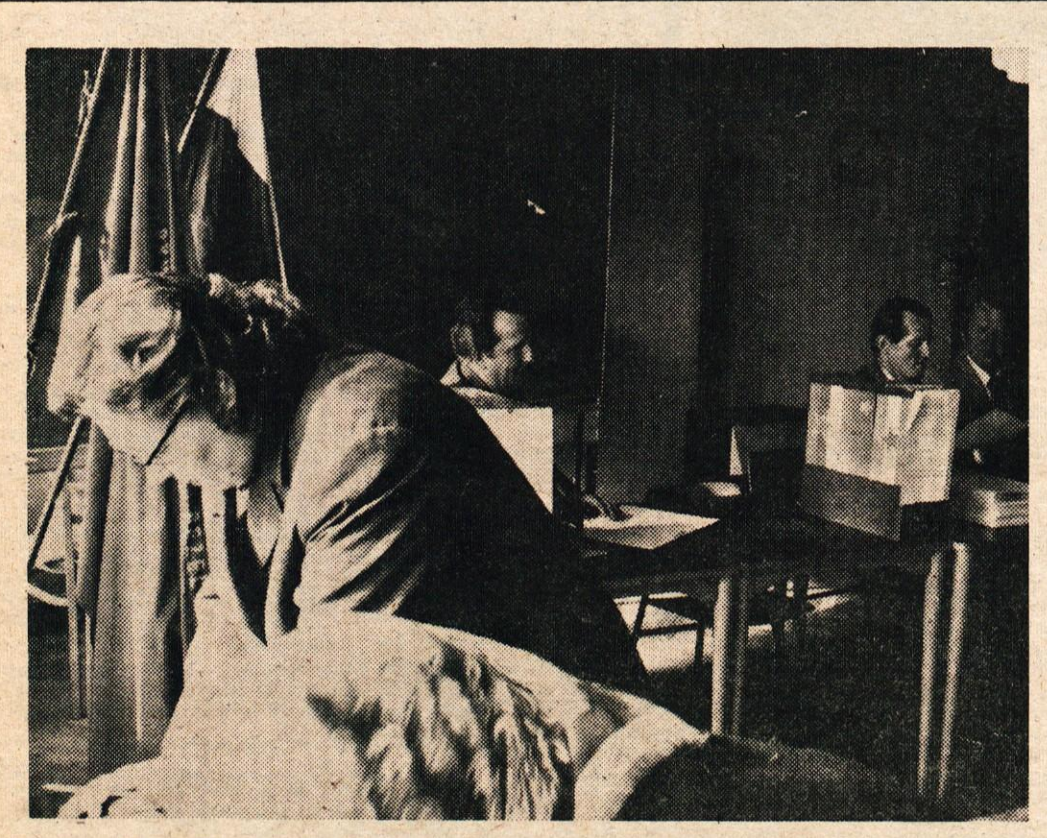

VISOKA UDELEŽBA NA VOLITVAH POTRJUJE PRAVILNOST NAŠE POTI: na našem največjem volišču na Duplici je od 900 volilcev glasovalo preko 91 %

● TRŽNI INŠPEKTOR PRED ODBORNIKI:

Spoštovati predpise o cenah

Občinska skupščina je na svoji zadnji seji obravnavala tudi poročilo tržnega inšpektorja o njegovem delu v lanskem letu. Povzemamo nekatere ugotovitve.

Služba tržne inšpekcije pri skupščini občine Kamnik, sistemizirana v oddelku za gospodarstvo in finance, je bila v letu 1973 zasedena z enim tržnim inšpektorjem. Zaradi šibke zasedbe se je odsotnost zaradi letnega dopusta, posvetovanj in drugih obveznosti te službe odrazila tudi na končnem rezultatu dela. Tako je ostalo za aktivno delo in prisotnost te službe okrog 85 % delovnih dni v tem letu.

Upoštevati je, da je bilo delo vezano na kontrolne posege po uradni dolžnosti, v katerih ni iniciative drugih organov, po nalogu drugih organov, prijavah občanov in akcijskih organiziranih pregledih po enakem sistemu za ves teritorij države.

V letu 1973 je šteti za večja akcijska dela vsekakor režim kontrole cen v mesecu marcu in aprilu, v katerem so bile zajete predvsem gostinska dejavnost, brivsko-frizerska obrt in trgovine na drobno.

Kot je razvidno iz samega tekstualnega dela poročila, je bilo v letu 1973 bistveno več pregledov kot v letu 1972 in izdanih odločb tako po 17. členu kot tudi 20. členu TZTI. Vse razlike v ceni, ki so bile obračunane, so bile poravnane. Pritožbe, ki so bile vložene, so se nanašale na ureditvene odločbe po 17. členu TZTI, in so bile bolj namenjene izpodbijati upravičenost zahteve ukrepov tržne inšpekcije – po odloku o maksimiranju cen za vse proizvode in storitve (Ur. list SFRJ št. 8/73) in njegovo retroaktivno moč.

Povečanje števila pregledov v letu 1973 v primerjavi z letom 1972 izhaja tudi zaradi nadaljnjih akcijskih del, kot npr. zaradi:

– popisa zalog kave, po podražitvi per 5. 4. 1973, popisa zalog sladkorja, po podražitvi per 19. 4. 1973, popisa zalog cigaret, po podražitvi per 7. 6. 1973, popisa zalog naft. derivatov, po podražitvi per 14. 6. 1973, popisa zalog naft. derivatov, po podražitvi per 29. 10. 1973 in, popisa zalog kave, po podražitvi per 14. 11. 1973.

V preteklem, t.j. 1973. letu smo posvetili veliko pozornost tudi kvaliteti blaga. Za dosego čim uspešnejših pogojev za proizvodnjo in promet je tržna inšpekcija skupščine občine Kamnik izločila iz prometa ter blago zavrgla oziroma uničila:

– v gostiščih družbenega in zasebnega sektorja – hrane – živil 43,50 kg za din 1.352,00, pijač 59,00 l za din 2.320,00
– v trgovini na drobno: predmetov za splošno rabo 9 kosov za din 49,25
– v industriji: surovine – povrtnin 24,220 kg za din 62.972,00
VSEGA SKUPAJ ZA 66.693,25 DIN
– v trgovini na debelo in drobno je znižala s soglasjem s predstavniki delovne organizacije – cena za 86 kg konserv za din 257,40.

V teku leta 1973 je bilo opravljenih tudi več kontrolnih pregledov, ki statistično niso prikazani. To so kontrolni pregledi po sejmih, tržnicah in na prireditvah z večjo frekvenco možnih kupcev. Na takih krajih je bila kontrola neuspešna, celo ob pomoči organov milice. Na tem področju je občina Kamnik od leta 1967, ko je pričel veljati Temeljni zakon o blagovnem prometu, brez predpisa, ki bi urejal tržni red. Na to je tržna inšpekcija že opozarjala. Iz teh razlogov vsako sezono obravnavamo kot problematično prodajo sadja pred cerkvijo na Kidričevi in sploh prodajo sadja na stojnicah.

Sodelovanje z drugimi službami, je potrebno poudariti, je bilo korektno in razumevajoče. Bilo pa bi lahko še uspešnejše, če bi bilo kadrovsko številnejše. Z republiškimi tržnimi inšpektorji so bili skupne kontrole po delovnih organizacijah. Največ sodelovanja je bilo z organom sanitarne inšpekcije – na področju priprav za turistični promet, ter z milico pri preganjanju nezakonitega prekupčevanja z lesom in živino. Nekaj skupnih kontrol je bilo tudi z medobčinskim inšpektorjem dela in medobčinskim inšpektorjem za gozdarstvo, kmetijskim in veterinarskim inšpektorjem.

Manj prijav kaznovalnim organom v letu 1973 v primerjavi s 1972 letom je rezultat večjega spoštovanja predpisov in izvajanja upravnih odločb ter spremenjene strukture odkritih dejanj, posebno na področju družbene kontrole cen. Tržna inšpekcija je prav na tem področju ugotovila 37 kršitev predpisov o cenah in odvzela 82.153,85 din razlik v cenah, ki so jih pravne in fizične osebe vplačale v občinski proračun. Za te kršitve ni vložila prijav iz razlogov, ker je izšel odlok o maksimiranju cen (14. 2. 1973 z veljavnostjo z dne 31. 12. 1972 dalje), ker so odločbo tržne inšpekcije o vrnitvi cen na cene po odloku – per 31. 12. 1972 v vseh primerih upoštevali, in so bile tudi razlike v ceni, dosežene z višjimi cenami, vplačane v rokih iz odločb tržne inšpekcije.

Bilo je opravljenih pregledov 323
Od tega: izdanih odločb po 20. členu TZTI (razlike v ceni) 37, izdanih ureditvenih odločb po 17. čl. TZTI 44, vloženo predlogov za postopek o prekršku 6, ovadb po kazenskem zakoniku 1, izrečenih mandatnih kazni: – pravnim osebam (din 350,00) 7, – fizičnim osebam (din 2.540,00) 35.

Tržna inšpekcija skupščine občine Kamnik ima v evidenci 517 registriranih enot, ki so podvržene pregledu blagovnega prometa in storitev, in vse tiste fizične osebe, ki pridejo pod nadzor v teku leta (nedovoljene dejavnosti obrti in podobno). Zmotno bi bilo mnenje, da ni ostalo še dovolj problemov – tako na področju cen, kvalitete blaga, meril, označevanja, pakiranja – in sploh blagovnega prometa in storitev, ureditve poslovnih prostorov, naprav in opreme, spoštovanja predpisov na tem področju in podobno.

Aktivnost dela tržne inšpekcije je bila usmerjena na uresničitvi stališč in nalog iz pisma predsedstva ZKJ in vseh družbenih dejavnikov, za čim učinkovitejše delovanje vseh kontrolnih organov. Medsebojno povezovanje je bilo intenzivnejše z namenom, da je potrebno urediti kar največ perečih zadev.

Kaj je novega v odloku o davkih občanov?

Z uveljavitvijo ustavnih amandmajev je prešlo urejanje sistema obdavčitve občanov v pristojnost republike. SR Slovenija je v začetku leta 1972 sprejela ustrezni zakon o davkih občanov, s katerim je začela samostojno oblikovati svojo davčno politiko. Temeljno izhodišče zakona je, da mora davčna politika postati aktivnejši elemnt v obvladovanju določenih družbenih tokov in eno izmed učinkovitejših sredstev v rokah družbe za obvladovanje neupravičene socialne diferenciacije.

Zakon je zadržal pozitivne elemente dotedanjega sistema in jih razvijal in dopolnjeval v skladu z ekonomskimi in socialnimi spremembami in cilji. Glede na to je bil v letu 1973 zakon o davkih občanov nekoliko dopolnjen. Spričo novega sistema financiranja interesnih skupnosti in proračuna v letu 1974 je tudi v tej smeri zakon o davkih občanov nekoliko spremenjen in dopolnjen.

Občinski odlok o davkih občanov je sestavljen v skladu z zakonom in njegovimi izhodišči. Tudi občinski odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov povezma in ureja sprejete zakonske spremembe.

Najpomembnejše novosti v odloku so:

– spremembe, nastale zaradi novih odnosov, ki se na podlagi ustavnih dopolnil uveljavljajo v financiranju samoupravnih interesnih skupnosti. Tu gre za znižanje oziroma opustitev davka od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, od dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti in iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev;

– določitev davka od premoženja: za cestna motorna vozila ter kombi vozila, stroje, orodje in inventar, motorne čolne in druge plovne objekte na motorni pogon ter gozdna zemljišča. Ta davek je doslej prepisovala republika;

– določitev meril in načina za ugotovitev vrednosti stavb, ki je osnova za davek. Doslej je bila osnova za davek najemnina oziroma stanarina in jo je določila republika z zakonom o davkih občanov.

V SR Sloveniji oblikujemo skupno in splošno porabo za leto 1974 že v skladu z določbami nove ustave, kar je uresničeno z zakonom o določitvi virov financiranja družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letu 1974 (Ur. list SRS št. 4/74).

Po opravljenih izračunih naj bi občine v celoti opustile davek od osebnega dohodka iz delovnega razmerja, ki je doslej bil predpisan po stopnji 1,89 %. Opustitev tega davka je bila predvidena, s tem da občina v celoti zadrži davek iz osebnega dohodka iz obrtnih dejavnosti. Ker bodo po končnih predlogih za kritje skupne porabe interesne skupnosti zajele tudi prispevek iz osebnih dohodkov obrtnikov, naj bi občina nadomestila ta izpad dohodkov, s tem da bi zadržala ustrezno stopnjo davka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja. Po dogovoru med občinami znaša ta stopnja 0,20 %.

Glede na spremenjen sistem financiranja republika opušča republiški davek od kmetijstva v višini, ki ustreza 6 % od negozdnih površin in 2 % od dohodkov iz gozda.

S posebnim družbenim dogovorom o višini splošne porabe v občinah SR Slovenije v letu 1974 so se občine zavzele, da svoje stopnje povečajo v obsegu ukinjenega republiškega davka iz kmetijstva. V našem predlogu smo povzeli 6 % stopnjo iz dohodka od negozdnih površin, medtem ko smo stopnjo 2 % iz dohodka od gozda opustili.

Glede na to, da družbeni dogovor določa, da bodo v letu 1974 tudi občani, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi ustvarjajo dohodek, plačevali enake prispevke samoupravnim interesnim skupnostim, kot jih bodo plačevali delavci v združenem delu iz svojih osebnih dohodkov, in sicer iz tistega dela doseženega dohodka, ki šteje za osebni dohodek (prvi del osnove) zavezanca, se je občina odpovedala predpisani davčni stopnji, ki je znašala 10,66 %, s katero je obdavčevala zgoraj navedeni osebni dohodek obrtnika. Po noveli odloka znaša stopnja, ki obremenjujeo omenjeni osebni dohodek, 0,20 %.

Dosedanji odlok je vseboval davčne olajšave samo za storitvene dejavnosti. Skupščina je v spremenjenem odloku sprejela določila, da te olajšave razširi tudi na druge obrtnike – proizvajalce. Naša občina je priznavala 50 % olajšavo za prvo leto poslovanja od odmerjenega davka in 25 % za drugo leto poslovanja. Zaradi enotnega usklajevanja stopenj in olajšav v ljubljanski regiji, je sprejeto določilo, da se za vse obrtnike prizna 40 % olajšavo pri davku za prvo leto poslovanja in 200 % za drugo leto poslovanja.

Odlok o davkih občanov tudi spreminja osnove in stopnje davka na dohodek od premoženja.

Glede na gibanje v tem prometu je bila progresija močno preostra. Spričo tega je bila sprejeta odločba, da se sprejme milejša progresija in se stopnje zmanjšajo od 50 % na 30 %, a poveča zgornja meja osnov od sedanjih 30.000 na 50.000 din. Glede na določilo zakona je uvedena obdavčitev dohodkov, doseženih s prodajo premičnin, katerih prometna vrednost znaša nad 20.000 din. Ne plača pa se davek, če je preteklo 3 leta od dneva pridobitve premičnine.

Z republiškim zakonom o davkih občanov je prenesena pravica na občine glede odmere davka na tovorna cestna motorna vozila in priklopna ter kombi vozila. Glede odmere davka za stroje, orodje in inventar je občinski odlok odmere teh dveh vrst davka povzel po dosedanji republiški stopnji.

Prav tako prepušča republiški zakon občinam obdavčevanje stavb. Namesto stanarinske oziroma najemninske vrednosti, kot je bila do sedaj v zakonu opredeljena osnova za davek od stavb, je po spremembi zakona davčna osnova vrednost stavbe, ki je predmet obdavčitve. Taka opredelitev osnove je ustreznejša značaju premoženjskega davka. Zakon ne določa, kako se ugotavlja vrednost objekta, temveč določa le, da se vrednost objekta in s tem davčna osnova ugotavlja po merilih in na način, kot ga z odlokom določi občinska skupščina.

Občinski odlok določa, da se vrednost stavbe ugotavlja na podlagi točkovanja in pri tem upošteva vrsto in kakovost konstrukcije stavbe, funkcionalnost stavbe, starost in obrabljenost stavbe ter druge elemente, ki vplivajo na uporabno vrednost stavbe.

Davek se plačuje od vsake stavbe, ne glede na to, ali jo uporablja lastnik ali uživalec sam ali pa jo daje v najem.

Posredujemo tudi stopnje za financiranje potreb interesnih skupnosti:

1. Otroško varstvo		5. Zdravstvo	8,27 %
– tem. skupnost	0,38 %		
– rep. skupnost	2,26 %	6. Pokoj. inv. zavarov.	11,48 %
2. Izobraževanje		SKUPAJ	28,95 %
– tem. skupnost	5,40 %		
– rep. skupnost	–	7. Občinski proračun	0,20 %
3. Kultura		SKUPAJ	29,15 %
– tem. skupnost	0,50 %		
– rep. skupnost	0,18 %		
4. Telesna kultura	0,48 %		
SKUPAJ	9,20 %		

NAČELNIK
DAVČNE UPRAVE
Vlado JAŠOVIČ

INVALID JE TVOJ TOVARIŠ

je bil naslov zabavno glasbene prireditve, ki jo je v marcu organizirala OK SZDL Kamnik v zavodu za invalidno mladino. Sodelovali so mladi pred parolo: Pokaži, kaj znaš.

Pevce je spremljal ansambel Karavan, prireditev pa je vodil Franc Pestotnik.

V jedilnici zavoda, kjer je potekal program, je bilo prijetno vzdušje. Za višek pa je poskrbela Kristina VRANKAR, ki je morala ponoviti svoj nastop. Med samo oddajo je bil tudi manjši kviz za gledalce. Prehitro sta minili dve uri, in že smo se morali posloviti od prijetnega avditorija. Ob koncu smo se domenili, da bomo še prišli v zavod in poskrbeli za prijetno razpoloženje.

-k

LETOS BLIZU 200 STANOVANJ

Nov stanovanjski blok ob zdravstvenem domu, delo projektanta ing. Iva STRAŽARJA, se lepo vključuje v svoje okolje

Te dni se bodo vselili prvi stanovalci v nov stanovanjski blok ob zdravstvenem domu. V njem bo 12 stanovanj. Stanovanja, ki veljajo od 247.000 dinarjev (dvosobna) do 357.000 (trosobna z atrijem), so v glavnem kupili zasebniki.

Konec junija bo vseljiv tudi stanovanjski blok ob Kranjski cesti z 20 enosobnimi oziroma dvosobnimi stanovanji. Polovico stanovanj so kupile delovne skupnosti za svoje delavce, ostala pa zasebniki. Cene dvosobnega stanovanja so okrog 150.000 din, dvosobno stanovanje pa velja 250.000. V tej ceni je všteta tudi garaža. V pritličnih prostorih tega bloka bo nova samopostrežna trgovina.

Poleg teh dveh stanovanjskih poslopij bo kamniški Graditelj letos zgradil že 94 stanovanj na Bakovniku in na Grabnu. Na Bakovniku bo junija vseljiv 33 stanovanjski blok, ki ga gradi solidarnostni stanovanjski sklad (razpis sklada objavljamo v današnji številki).

Lahko računamo, da bo letos v naši občini vseljivih blizu 200 novih stanovanj, kar je precej nad letnim povprečjem, ki ga predvideva program gradnje stanovanj od 1971–1975. Po tem programu naj bi letno pridobili 160 stanovanj.

F.S.

Izvršilni odbor solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Kamnik razpisuje na podlagi 31. člena statuta sklada ter Pravilnika o premiranju namenskega varčevanja za stanovanja

JAVNI RAZPIS

o zbiranju prosilcev, upravičencev do premije na privarčevana sredstva pri poslovni banki, za nakup stanovanja oz. gradnjo ali nakup stanovanjske hiše.

Upravičenec do premije na privarčevana sredstva je lahko vsak občan, ki namensko vlaga sredstva pri poslovni banki za nakup stanovanja, oziroma gradnjo ali nakup stanovanjske hiše ter, da izpolnjuje pogoje tega razpisa:

Pogoji razpisa so:

– da prosilec kupuje stanovanje, oziroma gradi ali kupuje stanovanjsko hišo na območju občine Kamnik,

– da kupuje stanovanje v skladu z merili, ki jih določa odlok občinske skupščine, kaj se šteje za stanovanjski standard, ali gradi stanovanjsko hišo v skladu z dovoljenji za graditev, izdanih od pristojnih organov skupščine občine Kamnik,

– da gospodinjstvo prosilca šteje dva ali več družinskih članov,

– da ima z banko sklenjeno pogodbo o namenskem varčevanju za najmanj tri leta ter, da privarčevani znesek letno znaša najmanj 25 % letnega družinskega dohodka.

Premijo na privarčevana sredstva bo občinski solidarnostni sklad odobril prosilcu, ki izpolnjuje pogoje razpisa po naslednjih merilih:

– doba varčevanja

3 leta 4 leta 5 let 6 let

– višina letne premije v % od letne vloge

24 % 29 % 34 % 39 %

Prosilec mora prošnji priložiti dokazila o izpolnitvi pogojev razpisa v obliki potrdil o višini OD v letu 1973, številu družinskih članov in o namenskem varčevanju, za stanovanjsko hišo pa gradbeno dovoljenje.

Vsota razpisa za leto 1974 znaša 500.000,00 din in se lahko koristi le do 31.12.1974. Za upravičence bo odobrena premija nakazana poslovni banki, pri kateri varčuje.

Zaradi omejenih sredstev bodo imeli prednost prosilci, ki jim bo na ta način omogočena vselitev v letu 1974.

Javni razpis traja do 15. maja 1974. Prosilci morajo svoje prošnje vložiti do vključno tega datuma na občino Kamnik z oznako „Premiranje namenskega varčevanja".

Solidarnostni stanovanjski sklad
občine Kamnik
Predsednik IO sklada
Peter Bertoncelj, l.r.

»TITAN«
tovarna kovinskih izdelkov
in livarna – Kamnik

Izvršilni odbor solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Kamnik razpisuje na podlagi 29. člena statuta sklada ter Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada

JAVNI RAZPIS

o zbiranju prosilcev – upravičencev za dodelitev najemnih stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada občine Kamnik.

1. Upravičenci za dodelitev stanovanja so:

a. Družine in občani z nižjimi dohodki.
b. Mlade družine.
c. Stari ljudje in upokojenci.

2. Pogoji, katere morajo izpolnjevati prosilci:

a. Družine in občani z nižjimi dohodki.
– da prosilec za stanovanje nima ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
– da osebni dohodki prosilca in njegovih članov gospodinjstva ne presegajo 700 din na člana gospodinjstva mesečno (v letu 1973),
– da ima stalno bivališče na območju kamniške občine.

b. Mlade družine.
– da nobeden od zakoncev ni nosilec stanovanjske pravice,
– da živijo v družinski skupnosti največ do 5 let in da družina doslej še ni imela ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja,
– da ima eden od zakoncev stalno prebivališče na območju kamniške občine in
– da organizacija, pri kateri je eden od zakoncev zaposlen, jamči, da bo skupaj s prosilcem rešila njegov stanovanjski problem v roku 5 let.

c. Stari ljudje in upokojenci.
– da prosilec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje,
– da ima stalno prebivališče na območju kamniške občine in
– da za upokojence del sredstev prispeva Republiška skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

3. Način vložitve prošnje za pridobitev stanovanja.

Prosilec, ki želi dobiti stanovanje, vloži prošnjo na posebnem obrazcu, na Solidarnostni stanovanjski sklad občine Kamnik in sicer z upoštevanjem svojega statusa preko organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, društva upokojencev ali socialne službe v občini.

Organizacije združenega dela, krajevna skupnost, društvo upokojencev ali pristojna služba občinske skupščine ugotove upravičenost prosilca, upoštevajoč kriterije tega razpisa in odstopijo vloge skupaj s svojim mnenjem skladu.

Obrazce za vložitev prošnje dobe prosilci v sprejemni pisarni občine Kamnik.

4. Število stanovanj za dodelitev v letu 1974 in rok za zbiranje prošenj.

Upravičencem bo sklad v letu 1974 dodelil 34 stanovanj vseljivih v mesecu juniju in to:

– 6 garsonjer, 7 enosobnih stanovanj, 5 eno in polsobnih, 12 dvosobnih in 4 trosobna stanovanja.

Prošnje je vložiti na občino Kamnik do vključno 30. maja 1974 z oznako „Namenska najemna stanovanja".

Solidarnostni stanovanjski sklad
občine Kamnik
Predsednik IO sklada
Bertoncelj Peter, l.r.

Večer Kokotove poezije v Kamniku

V sredo, 10. aprila, so kamniški študentje v dvorani kina Dom priredili prijeten kulturni večer – recital poezije Koroškega pesnika Andreja Kokota.

To je ob Tonetu Kuntnerju in Ivanu Minattiju že tretji slovenski pesnik-sodobnik, ki se je v dobrem letu dni predstavil kamniškemu občinstvu.

Recital je bil tokrat izbor iz treh Kokotovih pesniških zbirk in je bil tematsko uglašen na pesnikovo osebno doživetje sveta, v katerem prevladuje resničnost osebne in narodove ujetosti v tuj, sovražen svet. Pesnik izraža moč slovenske samobitnosti in žilavost koroških Slovencev.

Ob koncu se je predstavil tudi pesnik in poudaril, kar je izpričala že njegova poezija:

„Dragi prijatelji!

Prvič sem nocoj v tako obsežnem okviru slišal reprodukcijo tega, kar sem v zadnjem času napisal. Mislim, da to ni samo priznanje moji poeziji, temveč je priznanje vsej naši literaturi na Koroškem, ki jo kot vidim, v matični domovini zelo budno spremljate. To je za nas velika moralna opora, ki nam daje pogum in zavest, da v tem našem neizprosnem boju nismo sami.

Če človek v takih trenutkih napiše, kar občuti, in če v sočloveku najde odmev, je to zadoščenje. Stojimo na naših tleh, in vztrajati ni vedno lahko. Kljub temu pa ne smemo biti pesimisti, kajti če bomo izgubili zaupanje vase, nam tudi podpora rojakov v matični domovini ne bo pomagala.

Ker vztrajamo, tudi tisti, ki nas sovražijo, ne morejo mimo nas."

V lepem literarnem večeru, ki so ga z doživetimi interpretacijami Kokotovih pesmi pripravili: Srečo Zajc, Danica Simšič, Tone Tičar, Valerija Voljkav, Franc Pestotnik, Mojca Podobnik, Mojca Založnik ter Zdenka Povše, se je človeku nehote utrnila pesimistična misel:

Kamniško kulturno življenje bo morda ob navdušenju in predanosti mladih ponovno zaživelo. Vendar – mesto, ki se vse bolj širi in razvija, bi potrebovalo primerno dvorano za takšne prirditve; potrebno pa bi bilo kulturno razgibati tudi velik del Kamničanov, da ne bi bila prijazna vabila, ki jih pošiljajo mladi, brez odmeva, v dvorani pa predvsem gimnazijci, ki jim je tovrstno izobraževanje kulturna obveza!

T.

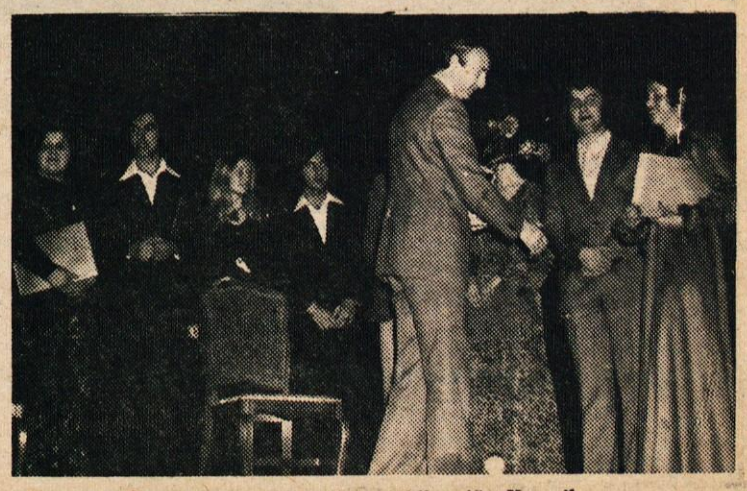

Koroški pesnik Andrej KOKOT tokrat ni bil prvič v Kamniku

Pet dni v severni steni Šit (1)

Že velikokrat smo v našem listu poročali o dejavnosti članov kamniškega alpinističnega odseka, ki spada med najboljše v vsej Jugoslaviji, po številu opravljenih vzponov v letu 1973 pa je z 831 vzponi ali povprečno 20 na vsakega člana nedvomno daleč pred drugimi.

Tudi leto 1974 so začeli zelo uspešno s prvenstvenimi vzponi (Centralna smer in smer Bauman–Trobevšek v Malem Grintovcu, Nedeljska, Majska in smer Humar–Škarja v Planjavi, Raz Vežice in Bosova smer v Brani), še posebno pa z vzponom po Zajedi v severni steni Šit nad dolino Planice in Tamarja. Smer je bila poleti prvič preplezana od 22. do 23. julija 1954. Ocenjena je z najvišjo, to je VI. težavnostno stopnjo, in je visoka 500 metrov. Kamniški alpinisti so opravili prvenstven zimski vzpon, kar so doslej poskušali že mnogi vidni alpinisti, a ni nikomur uspelo. Brez dvoma je vzpon eden največjih uspehov jugoslovanskega alpinizma sploh. Opravili so ga v dneh od 19. do 23. januarja Stane Klemenc, uslužbenec Ljubljanskega dnevnika, doma iz Domžal, Cene Kramar, mizar v tovarni Stol, doma iz Tuhinja, ter Bojan Pollak, zaposlen kot inženir v tovarni Titan, doma iz Kamnika. Uspeh je logično nadaljevanje njihovih prejšnjih dosežkov, saj je na primer Klemenc lani opravil kar 65 vzponov, Pollak 55 in Kramar 40. Zato sta bila Klemenc in Kramar izbrana za člana jugoslovanske alpinistične odprave na Kavkaz, Bojan Pollak, ki je med drugim tudi izredno aktiven kot predsednik Planinskega društva Kamnik, pa bo sodeloval v peti jugoslovanski odpravi v Himalajo. Vsekakor jim velja čestitati in zaželeti takih uspehov tudi v naprej.

Preberimo, kako so opisali svoj zimski vzpon. Zapis nam je posredoval B. Pollak, objavili pa ga bomo v nekaj nadaljevanjih.

TAMAR, 16. 12. 1973: Na nebu je še vse polno zvezd, ko vstanemo in se odpravimo iz koče. Vendar nismo prvi. Pred nami je že nekdo, ki se ni toliko obiral pri odhodu iz koče. Ko se vzpenjamo proti Jalovčevemu ozebniku, se komaj začenja dobro daniti. Čeprav je še na pol mrak, si vseeno ogledujemo Šite. Da, Šite, Zajedo. Od spomladi sem mislil nanjo, pravzaprav pa že nekaj let – od 1967, ko naju je s Čojem dež obrnil pri vstopu prvič, in drugič, ko naju je z Janezom dež pričakal že v Tamarju. In ko sva jo s Stanetom poleti zlezla, je bila misel na zimski vzpon v njej vedno bolj vabljiva. Ta misel me je nato spremljala vso jesen. In sedaj stojimo pod steno in si jo ogledujemo: „Malo je snega. Če bo vreme držalo, gremo čez teden dni noter!“ Ker se nam mudi na Jalovec, si stene ne utegnemo podrobneje ogledati. Pod severno steno Jalovca nas dohitita dva, ki si tako mimogrede ogledujeta Dularjevo zajedo. „Mislita iti vanjo?“ – „Ne, kaj pa vi?“ – „Mogoče, bomo še videli.“ Še pozdrav in že odidemo vsak po svoji poti. Ko se vračamo z Jalovca, se že počasi mrači in spet si ne moremo podrobno ogledati stene. Toda v oceni smo si edini: razmere so odlične, in če se le ne bo vreme poslabšalo, bomo v soboto istopili!

KAMNIK, 21. 12.: Lije kot iz škafa, ko ob dveh čakam Ceneta na avtobusni postaji. Avtobus pripelje in Cene izstopi v planinski opravi. Nato možujeva: da ali ne in končno odločiva – ne. Sedaj je potrebno obvestiti še vse druge.

30. 12.: Pred Novim letom se vreme sicer popravi. Toda nam se ne da iti, čeprav so nahrbtniki napolnjeni in pripravljeni. Da ne bi šlo lepo vreme v nič, zlezeva s Stanetom Majsko smer v Planjavi, ki pa ni prav nič majska, čeprav je polna rož: sneženih in ledenih. „Kako mora biti šele v Šitah, če je že tu tako!“ – Novo leto prinese poslabšanje vremena in s tem premakne čas odhoda v Tamar za nedoločen čas.

Ko 5.1.1974 s Stanetom plezava severni raz Vežice, ki je tako močno ometan s snegom, da skale celo v previsih skoraj ni videti in je na navpičnih plateh več kot decimeter snega in ledu, se spet pogovarjava o Šitah: „Če je pa tam tako, potem ne pridemo čez prej kot v treh mesecih!“

12. – 13.1.: V petek greva s Stanetom na Kokrško sedlo in v soboto v Mali Grintavec. Vreme je čudovito, toplo, iz sten leti sneg in led, „omet“ odpada.

„Prav gotovo je šel kdo v Šite. Vreme je čudovito, vremenska je dokaj ugodna, razmere pa. . ., ja, razmere! Ja, prav gotovo so že v Zajedi.“ – „No, če so, pač so. Vsaj nam ne bo potrebno iti!“ – Nedelja je še lepša kot sobota, zato s Stanetom skleneva, da bova šla v torek pogledat v Tamar, da bomo vsaj videli, pri čem smo.

15.1.: Ob 5. uri se odpeljeva iz Kamnika in ob 7,30 sva v Tamarju. V snegu je vse polno sledi, ki pa jih je vedno manj, ko greva po poti proti steni. Vendar ne prideva daleč, komaj nekaj dlje kot do konca gozda. Stane ima namreč popoldne službo in čas že priganja. Naprej vodi samo ena sled. Slediva ji z daljnogledom, vendar jo kmalu izgubiva. Pregledujeva steno, vendar ne opaziva v njej nobenega življenja, čeprav se mi včasih od napetega opazovanja zazdi, da vidim plezalce. Razmere se nama zdijo „sprejemljivo zimske – ne preveč dobre ne preveč slabe.“ Torej v petek gremo.

Ko se nato v četrtek na sestanku menimo, kako in kaj, ugotovimo, da ne moremo iti v petek, ampak šele v soboto. Tudi dobro. Toda bo nas manj, kot pa je bil prvotni dogovor, in ne bomo imeli dežurnega pod steno. Tudi prav, se bomo morali pač opreti sami nase. Muc in Čeha nam obljubita pomoč pri prenosu opreme do stene, Luka pa, da bo prišel pogledat v ponedeljek ali torek pod steno.

In že je tu sobota, 19.1.1974. Šele ob pol šestih zjutraj se odpeljemo iz Kamnika, pet v dveh avtomobilih – Muc ima s seboj še pomoč. V Mengšu naložimo še Čeha in nato gre oziroma se pelje do Planice brez pripetljajev. V Planici se ne ustavljamo dosti, tudi v Tamarju samo toliko, da pozdravimo v zimski sobi. Do stene je še daleč in nahrbtniki so težki. Zato je ura že pol enajstih, ko se ustavimo pod previsno steno, v jami za

Severna stena Šit

napihanim snegom. Počivamo, jemo, urejamo opremo; iz petih nahrbtnikov jo moramo spraviti v 3, ki bodo šli z nami v steno. Nato se poslovimo od „šerp“ in gremo pod steno. Snega je še kar precej, tudi brez ledu ni. – „Poskusimo! Če bo šlo, gremo, če pa ne, se bomo pač spustili po vrvi.“

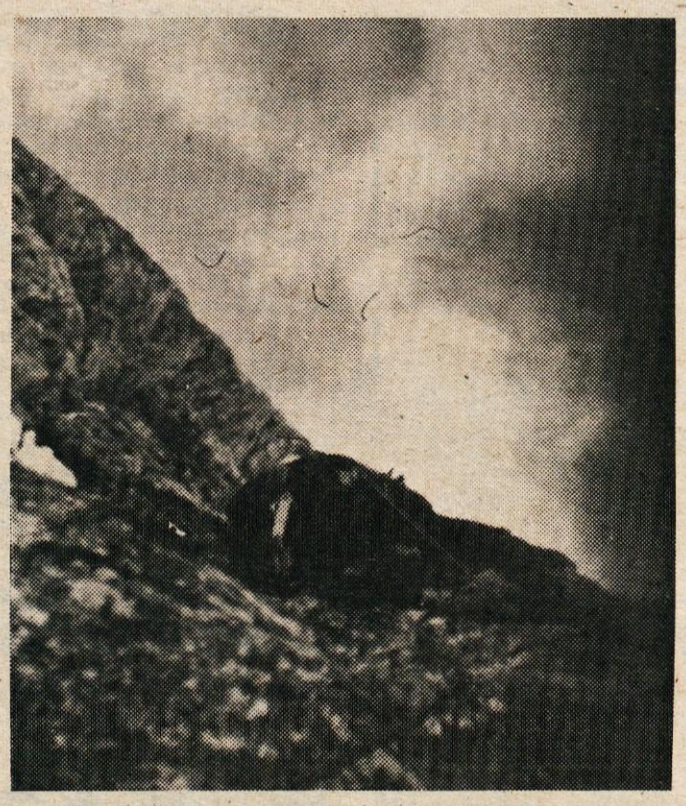

PRVI DAN: vstopni previsi so bili suhi samo na videz

Prvi raztežaj pripada meni. Letna smer gre mnogo bolj levo in nato preči desno pod previs. To se nam ne zdi najbolje zaradi varovanja in transporta, zato jo uberem kar naravnost. Po snegu še kar gre, čeprav je mestoma sipek in mi lastna kolena zaradi strmine delajo napoto. Ko pa pridem do prvega previsa, ki je ves zasnežen in poledenel, mora nahrbtnik z ramen. Ima namreč okoli 17 do 18 kg, kar je le malo preveč za take oprimke, kot so tu. Privežem ga na klin in nato gre malo laže naprej. Še malce neroden prestop in že odkopavam sneg s poličke, da bom lahko uredil stojišče. Dva klina poleg starega in že varujem Staneta. Kmalu je pri meni. Urediva nahrbtnika in Stane gre naprej. Previs je kopen. Zato pa je naprej vse zasneženo in poledenelo. Stane pleza, goljufa, zabija, koplje, kolne, pa spet koplje, zabija, pleza, kolne, goljufa, skratka poskuša vse, da mu ne bi bilo potrebno ta raztežaj trikrat ponoviti: gor, dol in spet gor. Vrv se zelo počasi dviga, in ko še ni na stojišču, zmanjka vlečne vrvi. Podaljšam jo s tremi „prusiki“, kar je dovolj, da pride do starega klina. Medtem je Cene že skoraj pri meni. Tehnika, ki smo jo prejšnjo nedeljo preizkusili v Direktni smeri na Konja v grebenu Rinka – Skuta, se izkaže za dobro: prva dva normalno plezata, tretji pa pride do drugega po pritrjeni vrvi, kakor ve in zna, pri tem nosi še nahrbtnik in izbija kline.

Medtem ko me Stane varuje in plezam k njemu, se stemni. Ker je vrv, ki veže Ceneta in mene, samo 40-metrska, moram narediti vmesno stojišče. Pritrdim vrv, ker pa je klin zelo sumljiv, odvežem še en konec svoje dvojne vrvi in privežem klin. Hočem potegniti nahrbtnik, a ne gre in ne gre. Zato zlezem do Staneta, kjer pustim svoj nahrbtnik, prižgem baterijo, nataknem dereze in se spustim nazaj. No tokrat mi na poledenelih plateh ne drsi tako močno in skupaj s Stanetom le nekako potegneva nahrbtnik navzgor. Medtem je tudi Cene priplezal že tako visoko, da lahko potegneva njegovo vrv do Staneta. Zabijeva še nekaj klinov in začneva kopati v sneg polico za nocojšnji bivak. Polica je že precej velika, ko pripleza Cene. Ko se malo uredi, poprime še on za cepin in naše ležišče je hitro gotovo. Medtem ko se jaz ukvarjam s kuho, onadva urejata spalne pripomočke.

Ura je že krepko čez devet, ko je prvi obrok pripravljen. Jemo in se oziramo okoli. V Tamarju je luč.

„Kaj pa je tam v Slemenovi Špici?“

„Ja, luč je. Gotovo tudi nekdo bivakira.“

„Torej nismo samo mi taki norci!“

Pogovor zamira. Na nas lega skrb: po načrtu bi morali biti že dva raztežaja više, pa smo prišli komaj do sem. Če bo šlo tako naprej, bomo več kot teden dni v steni. V možgane vrta skrb: bo vreme držalo? Le kaj nam je, da smo tu, na tej, v sneg izkopani polici, ki se lahko podre, ko pa je v Tamarju tako prijetno. Vmes pa vseeno preblisne misel: to bi bilo imenitno, če bi prišli čez. Toda to je še tako strašno daleč in negotovo. Vendar nihče noče izreči misli o vrnitvi, čeprav je prisotna v vseh. Med takim in podobnim premišljevanjem okoli enajstih zaspimo.

(prihodnjič dalje)

40 km v posmeh

Dandanes veliko beremo o prometu, večkrat se tudi zgodi, da o prometnih nesrečah govorimo dlje časa, saj nas število mrtvih in ranjenih močno pretrese, da o materialni škodi sploh ne govorimo. Takrat obsojamo kršitelje prometnih predpisov, jezimo se, da so naša sodišča premila pri razsodbah in še bi lahko naštevali. Med nami pa je veliko takih, ki kaj radi na vse to pozabijo, brž, ko sedejo za volan ali zajahajo motorno kolo.

In kako je v Kamniku?

Kamnik je staro mesto z vsemi hibami, ki jih starost lahko prinaša. Imamo le eno mestno cesto, po kateri je vedno dovolj prometa. Seveda je najhuje ob konicah, torej takrat, ko gredo zaposleni na delo ali se z dela vračajo domov. Kidričeva ulica res ne zmore več tega. Toda naj še tako govorimo o obvozni cesti, ki naj bi potekala po levem bregu Kamniške Bistrice, prepričani smo lahko, da je še dlje časa ne bo. Saj dobro poznamo tisti rek, da se pri denarju marsikaj ustavi.

Torej nam ne preostane nič drugega, kakor da se temu primerno vedemo vsi udeleženci v prometu: vozniki motornih vozil, kolesarji in pešci. Hitrost skozi mesto je omejena na 40 kilometrov na uro, na nekaterih odsekih, zlasti pri stari ETI in skozi Samčev predor, je še to preveč. Toda med nami je veliko takih, ki omejitve ne upoštevajo, in divjajo skozi mesto, kot da bi želeli pokazati, koliko zmore njihov avtomobil ali motorno kolo. Igrajo se z našimi življenji in ogrožajo prav vse, ki morajo po Kidričevi peš ali s kolesom. Tu je tudi milica večkrat nemočna, saj ne more nadzorovati prometa ves dan.

Zato predlagam, da bi nekaj avtomobilskih številk tistih avtomobilov, ki drve skozi mesto, natisnili v našem časopisu, pa bomo videli, kaj bo? Dejali boste, saj nikomur ne moremo dokazati, da je vozil prehitro, če ga miličniki ne ujamejo z radarjem. Toda kadar divjak neusmiljeno pritiska na pedalo svojega avtomobila ali dodaja plin motorju in kar švigne mimo nas, res ni težko ugotoviti, kdo bi bil rad „kamniški dirkač“. Napišite nam kaj o tem, radi bomo javno ožigosali take nepridiprave.

–tj

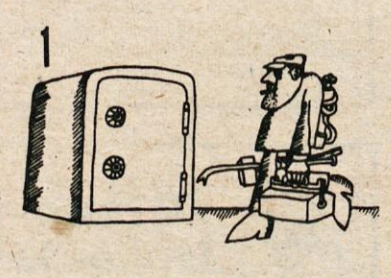

1

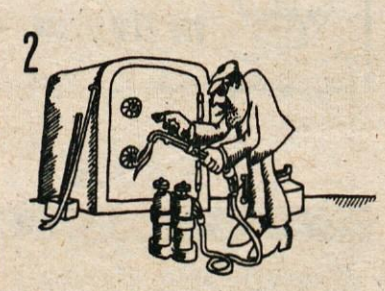

2

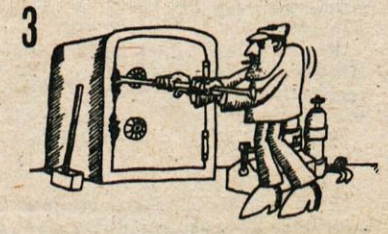

3

4

O pesniški zbirki Impresija trenutka

Tik pred izidom je pesniška zbirka „IMPRESIJA TRENUTKA“, ki jo je založila skupnost študentov Kamnik. To bo prvenec mladih avtorjev IZTOKA MEGLIČA in SREČA ZAJCA. Zbirko je opremil Matjaž Marinček, spremno besedo pa napisala Mojca Založnik.

Rada bi vas pobliže spoznala z obema pesnikoma in njunimi pesmimi. Iztok Meglič je doma iz Prekmurja. Rodil se je 1953. leta v Murski Soboti. Pesniti je začel v gimnazijskih letih. V Kamniku je obiskoval četrti letnik in se tu seznanil z našim domačinom Srečem Zajcem, rojenim 1954. leta. Oba sta zdaj študenta Filozofske fakultete – prvi študira slovenistiko in germanistiko. Zajc pa slovenistiko in primerjalno književnost.

Zamisel o skupni pesniški zbirki se je porodila na recitalu pesmi leta 1973 na gimnaziji v Kamniku. Obadva sta tu požela največ priznanja.

Njuna poezija se razlikuje predvsem oblikovno, vsebinsko pa sta si sorodna. Motivi pesmi so ljubezen, smrt, vprašanja o smislu življenja, pesnjenja vprašanja, ki tarejo vse mlade ljudi, ki iščejo svoje mesto v družbi – a teh svojih misli ne znajo preliti v verze.

Tu je nekaj njunih pesmi iz zbirke:

Srečo Zajc:

KOT LJUDJE?

Skozi noč so rjule
tolpe podivjanih zveri – ljudi.

Svetlo luč na nebu
so prekrile
blazne sence mrtvih.

Zrl sem nanje
z višin nedoseženih,
med up in brezup razpet – jetnik.

Grgrajoč in sikajoč,
se je valila brezumna gmota
brezdušnega mesa
k požrešni votlini pekla,
da se pokloni vsemogočni
STRASTI.

OGLEDALO JE ŽALOSTNO

Gledal sem
v tvoje oči:
v njih je bil obup.

Božal sem
tvoje ustnice;
nanje je legla žalost.

Poslušal sem odmev
tvoje duše
in v njej bolečino
poslednjega poljuba.

UGANKA

Koliko jih je preskočilo
Zeleno reko pred menoj?
MNOGO!

Koliko jih je preplavalo
Rdečo reko pred menoj?
VELIKO!

Kdo je prebrodil
Modro reko pred menoj?
NIHČE,

le konice prstov
so si nekateri
omočili v njej!

Iztok Meglič:

ŠEL SEM

šel sem
kajti bil sem popotnik
počasi sem stopal
po tej temni cesti življenja
kajti bil sem popotnik
razmišljal sem o poti
o večni poti življenja
kajti bil sem popotnik
razmišljal sem o marsičem
kajti bil sem popotnik
in sem se ustavil
kajti bil sem popotnik

VSAK SI ŽELI

vsak si želi
da svoje pesmi nikoli ne pove
vsak jo rad obdrži zase
vsak jo nosi v srcu
vedno in povsod s seboj
vsak je sam svoj pesnik

VSI SE DVIGUJEMO

vsi se dvigujemo
nekam v višino
nekam v neskončnost
vsi smo podobni nebotičnikom
– empire state building –
proti vrhu smo vse ožji
vse slabši
vse bolj nevidni
vse manjši
dokler ne izginemo
in se spet pojavimo
ko se podremo

„Zarja“
OBRTNO IN MONTAŽNO PODJETJE
KAMNIK

— elektro instalacije,
— instalacije, vodovodne instalacije, centralno kurjavo, klimatske instalacije, kovinske konstrukcije, kleparstvo
— Plesk, pleskarstvo, slikarstvo in steklarstvo

Spomin na generala Rudolfa Maistra ob stoletnici njegovega rojstva

Dne 29. marca 1874 se je rodil v Kamniku finančnemu uslužbencu Francu MAISTRU in njegovi ženi Frančiški, roj. Tomšič, sin Rudolf.

Oče Franc je bil doma s Ptuja, mati pa je bila hčerka posestnika in poštarja Tomšiča iz Trebnjega na Dolenjskem. Mater Frančiško sem osebno poznal, ker sem hodil v Trebnjem v 3. razred osnovne šole – moj oče je bil takrat notar v Trebnjem – in je Frančiškin nečak bil moj sošolec.

Ob 100-letnici rojstva generala in pesnika Rudolfa MAISTRA so se pred poslopjem gimnazije, ki nosi njegovo ime, zbrali dijaki in številni Maistrovi borci. Zbranim je spregovoril borec za severno mejo in znani publicist Lojze UDE.

Frančiška je večkrat prišla v Trebnje na obisk k svojim sorodnikom. Posebno mi je v spominu še zato, ker je nasproti njenega doma v Trebnjem stanovala v borni koči takrat po lastnih navedbah 99 let stara, zelo brihtna ženica, ki so jo imenovali „Paradovka". Sedela je navadno poleti pred svojo kočo in nam šolarjem, ki smo jo obiskovali v velikem številu, pripovedovala o francoskih vojskah. Trdila je celo, da je videla Napoleona, pa se je gotovo motila in ga zamenjala z njegovim ilirskim maršalom Marmontom.

Maistrova mati je tudi pozneje, ko ni bila več doma v Trebnjem, še vedno skrbela za „Paradovko".

Ko sem končal pravne študije na češki univerzi v Pragi, kjer je bil en semester moj profesor kasnejši predsednik Češke Masaryk, sem vstopil najprej v službo pri svojem očetu Emilu Orožnu kot notarski kandidat.

Dne 28.2.1913 pa sem se preselil v novo službo v Celje. Celje je bilo takrat zelo nemškutarsko mesto, in smo se Slovenci zbirali večinoma le v Narodnem domu, kjer sta imela gostilno narodno zavedna zakonca Robek.

Rudolf Maister je bil takrat stotnik pri 26. pešpolku v Celju, in je zvečer prihajal v Narodni dom šahirat, večinoma z zdravnikom in skladateljem dr. Švabom.

Ko so Maistru povedali, da je prišel v službo v Celje neki Kamničan, me je bil zelo vesel. Prisrčno me je objel in poljubil in še isti večer ponudil bratovščino.

Seveda sem mu moral obširno pripovedovati, kako je v Kamniku. Tako sem bil v družbi stotnika Maistra skoro vsak večer. Ker je Maister v Celju zahajal samo v slovensko družbo, je bil jeseni leta 1913 kazensko prestavljen k pešpolku v Maribor. Dne 23.11.1913 sem Maistru poslal v Maribor sporočilo, da sem se oženil z najmlajšo hčerko lekarnarja in prej dolgoletnega, zaslužnega kamniškega župana Josipa MOČNIKA, Pepco. Maister mi je brzojavno čestital, dobesedno: „Iskreno Ti čestitam, posebno še, ker si si poiskal ženo med sloveče lepimi kamniškimi dekleti, živela mladoporočenca".

Iz tega je razvidno, da je bil Maister še vedno čustveno zelo navezan na svoj rojstni kraj.

Po prvi svetovni vojni sem prišel včasih v stik s takratnim majorjem Rudolfom Maistrom v Mariboru. Bil sem takrat odvetniški kandidat pri dr. Kalanu, ki je bil predsednik ob koncu vojne sestavljenega narodnega sveta v Celju. Narodni svet je meni in nekaterim drugim naročil, da smo pri vhodni cesti v Celje na Glaziji prestregli z italijanske fronte vračajoče se vojake Slovence in jih napotili ter spremljali v Maribor, ker je major Maister nujno potreboval slovenske vojake. V Mariboru je bilo namreč v vojašnici okoli 400 nemških bivših avstrijskih vojakov, ki jih je hotel Maister razorožiti in pregnati. Maistrov pribočnik je bil takrat celjski profesor, kasnejši ravnatelj nadporočnik MRAVLJAK. Ta je tudi prihajal v Celje, in se nam je posrečilo mobilizirati za Maribor okoli 300 do 400 slovenskih vojakov. Maistru se je nato neko noč, konec novembra 1918 ob podpori nadporočnika MRAVLJAKA in drugih slovenskih častnikov, posrečilo zasesti vojašnico in razorožiti nemške nič hudega sluteče in večinoma speče vojake. Maister jih je pognal v Avstrijo in proglasil Maribor in njegovo okrožje za slovensko oziroma jugoslovansko državno ozemlje.

Mariborski narodni svet je imenoval takrat Rudolfa Maistra za generala.

Ko se je general Maister spomladi 1919 zglasil mimogrede v Celju, smo ga zelo počastili in slavili, vendar je, kakor je že bil skromen, odklanjal vsako čaščenje, češ da je izpolnil samo svojo narodno obveznost.

Leta 1923 je jugoslovanska vlada Maistra upokojila kot divizijskega generala. Kmalu po upokojitvi je žal zbolel za vnetjem živcev na nogah in skoro popolnoma hrom umrl 26.7.1934 na Uncu pri Rakeku.

Zaslužnemu rojaku so se Kamničani upravičeno oddolžili in mu postavili lep spomenik v Kamniku. Odkritja spomenika sta se takrat udeležila tudi Maistrova sinova. Na rojstni hiši na Šutni je bila pa že prej vzidana spominska plošča Rudolfu Maistru.

Dr. Milan OROŽEN, star.

kulturni koledar

PETEK, 17. maja 1974
Celovečerni koncert pevskega društva „LIRE" Kamnik, ob 20. uri.

PETEK, 24. maja 1974
Mestno gledališče Ljubljana,
Odon von Horwarth: „PRIPOVEDKE IZ DUNAJSKEGA GOZDA" ljudska igra. Predstava bo ob 16.30 za popoldanski in
20. uri za večerni abonma.

PETEK, 31. maja 1974
Šentjakobsko gledališče Ljubljana, Garcia Federico Lorca:
„DOM BERNARDE ALBE", ljudska igra. Predstava bo ob 17. uri
za popoldanski abonma.
(Predstava Šentjakobskega gledališča je bila predvidena 19. aprila 1974, na prošnjo Gimnazije Kamnik pa je prestavljena).

M. B.

HLAPEC JERNEJ

Cankar je nameraval napisati agitacijsko brošuro za volitve – pa je napisal svojo najboljšo novelo. In bila bi mrtva, zakopana v knjige, da ni ljudi, ki z ljubeznijo sežejo k njenim besedam; kakor iz prahu jo dvignejo, da nasiti srca, lačna ene same odkrite besede.

V času, ko smo vse večji sužnji potrošništva, v trenutku, ko tudi po slovenski zemlji straši geslo Panem et circensis (kruha in iger), so kamniški gimnazijci pod vodstvom prof. Tine Romšak in v sodelovanju z odličnim gledališkim igralcem Stanetom Raztresnom pripravili dramatizacijo Cankarjevega Jerneja.

Lep večer je bil to. Prijeten in tako osamljen, čeprav je dni in večerov v letu veliko. V slabi uri smo imeli priliko slišati in videti življenjepis Diogena, iskalca resnice, ki počne to iz svoje notranje nuje in v veselje in zabavo drugih. Zakaj povsod, kamor Jernej pride, so gluhi za njegove besede, ker postava in ukaz sta večna in edina pravična. Če si se rodil kot hlapec, to tudi ostani, in ne glej, kaj je na bogati mizi in kaj na božji. Plazi se pod mizo za ostanki kot pes, ko pa ne boš za nobeno rabo več, te bodo prijeli in skozi vrata vrgli na cesto.

Velikokrat imam v rokah Cankarjevo besedo, vendar se mi zdi, da se vedno znova rojeva. Tudi tokrat. Ko bi vsaj enkrat na dan slišali njegov bič proti hlapčevstvu in vzgajanju „višjih in nižjih" slojev, potem je ni moči, ki bi mogla zasenčiti svobodo naše dežele, ki je v vedno večji nevarnosti zaradi naivnosti nekaterih naših sosedov, ki pa so nič več in nič manj kot lutke v teatru imperializma. Ti naivneži pač verjamejo, da se bomo podelali, kakor hitro bodo malo porožljali s kanoni.

Na koncu bi se zahvalil gimnazijcem, prof. Romšakovi in še posebno tov. Raztresnu za živo Cankarjevo misel, kjer lahko med vrsticami beremo tole misel: „Tudi Slovenci kot narod lahko postanemo Jerneji, če ne bomo enotni, zavedni in vseskozi revolucionarni iskalci resnice in pravice."

ZaS

750 let mesta Kamnika 32

Prof. IVAN ZIKA

Najstarejše kamniške novce so našli v kraju Detta v Banatu, ki leži danes v Romuniji, nekako sredi med Temišvarom in našim Zrenjaninom. Tam so leta 1880 izkopali nad 10.000 breških pfenigov, ki jih je neznan lastnik zakopal okoli leta 1220. Med njimi so tudi najstarejši novci, ki so jih kovali grofi Andechs–Meranski v Kamniku. Več kot dve tretjini izkopanih breških novcev je izpred leta 1200. Med njimi jih je bilo več kot sto, ki so posneti po koroških vojvodskih pfenigih in so jih kovali v Kamniku. Večina teh novcev pripada kovu Bertolda IV. (1188–1204), nekaj pa jih je tudi popisanih z imenom grofa Henrika IV. (1204–1228) bomo govorili o teh novcih na drugem mestu.

V Aba Pusti (Aba Puszta v Szobolskem okraju) vzhodno od reke Tise na severu Madžarske so našli 7594 breških pfenigov, zakopanih med leti 1230–1235. Med njimi jih je tudi nekaj iz kamniške kovnice iz dobe Henrika IV.

V Egervaru nad Blatnim jezerom sta bila v najdbi breških pfenigov tudi dva novca vojvodinje Neže iz Kamnika. V Budi (Budimpešta) so prav tako našli nekaj kamniških kovancev. Iz najdbe v Virštajnu pri Ptuju je tako imenovani slonov kov iz kovnice v Kamniku, ki ga tudi pripisujejo vojvodinji Neži.

Ugotovitev madžarskega zgodovinarja Homana je seveda točna. Da je breški pfenig postal državni denar za ves čas vladanja kralja Andreja (1205–1235) in še dokaj let kasneje, so glavni vzrok sorodstvene zveze z Andechs–Meranci. Sicer je res, da je Andrej že koval denar po breških vzorcih še ko je bil vojvoda Hrvatske in Slavonije (1196–1205), prav tak denar pa tudi kasneje kot kralj, vendar pa so bile glavni vir dobave kovnice breškega denarja onstran zapadne meje kraljestva. Poglejmo našo kovnico, ki nam prikazuje najdbe breških pfenigov na Madžarskem, med katerimi so tudi novci iz kamniške kovnice: Breže, Št. Vid, Grebinj, Velikovec in Slovenj Gradec, ki je takrat sodil h Koroški. Na Štajerskem so bile glavne kovnice Gradec, Ptuj, in Pilštajn, na Kranjskem pa Kamnik, Ljubljana, Kostanjevica, Sv. Križ, Brežice in Hrvaški Brod (Gutenwert). Zrasle so vse v začetku stoletja v senci dobav srebra iz novih najdišč srebrne rude na Koroškem. Meranci so imeli kovnice v Kamniku, Slovenj Gradcu in Hrvaškem Brodu, v Ljubljani in ostalih dolenjskih krajih pa je koval denar koroški vojvoda Bernard Spanheimski. Vse te kovnice so delale denar za izvoz na Madžarsko.

V zgodovini se marsikaj ponavlja. Nastanek kovnic breškega denarja v naših alpskih deželah in vzdolž zahodne madžarske meje, ki so vse kovale denar za izvoz na Madžarsko, lahko primerjamo v novejšem času s pojavom na naši zahodni meji. Ko se je pred leti sprostil prehod čez mejo in so jugoslovanski izletniki za svojo osebno rabo lahko kupovali blago in zlate predmete, so samo v Trstu odprli veliko število večjih in manjših trgovin in zlatarn, vse za potrebe jugoslovanskih kupcev. Zato se ne smemo čuditi, če so tudi v prvi polovici trinajstega stoletja pri nas izbrali ugodno konjukturo in kovali denar za potrebe madžarskega gospodarstva.

Pri izvozu breškega denarja na Madžarsko ocenjujemo v zvezi s kovnico v Kamniku kot zelo ugodno okolnost tudi sodelovanje treh bratov iz rodbine Andechs–Meranskih, sinov vojvoda Bertolda IV. Starejši Ekbert je gospodoval na Koroškem, kjer je imela škofija iz Bamberga na Bavarskem v lasti velik kos zemlje. Stoloval je kot bamberški škof v Beljaku in se nenehno bojeval z vojvodom Bernardom Spanheimskim, ki si je zaman prizadeval, da bi osvojil Beljak in si pridobil skozi Vrata (danes Toerl na avstrijsko-italijanski meji) prehod v Kanalsko dolino in Furlanijo. V mirovnih pogodbah so nekajkrat omenili tudi pravice do lastnine rudnikov srebrne rude na Koroškem. Na Kranjskem je drugi brat Henrik, ki je stalno bival v Kamniku, potreboval mnogo srebra za svoje kovnice v Slovenj Gradcu, Kamniku in Hrvaškem Brodu. Z bratom Ekbertom sta bila ves čas v prisrčnih odnosih in Henrik je tudi pomagal bratu Ekbertu v njegovih bojih z vojvodom Bernardom. Henrik je pošiljal denar iz svojih kovnic sestri Gertrudi, madžarski kraljici in bratu Bertoldu, nadškofu v Kaloči. Ko je Bertold leta 1218 postal patriarh v Ogleju, mu je Henrik prepustil družinsko posest Slovenj Gradec, kjer je Bertold koval svoj denar. V najdbah na Madžarskem je mnogo Bertoldovih kovancev iz Slovenj Gradca.

Vrednost marke srebrnega denarja leta 1189, ko je Friderik Barbarossa vodil križarsko vojsko skozi Madžarsko, so že vnaprej določili. Kronist Ansbertus, ki je spremljal križarje je zapisal: „Z Madžari so se križarji dogovorili, da bodo za eno marko dobili tri krepke vole in za sto konj krme". S tem tudi popravljamo tiskovno napako v prejšnjem nadaljevanju našega sestavka.

V naših krajih so vsako leto ves srebrni denar prekovali. To se pravi, da so lastniki morali vrniti denar v kovnice, kjer so ga pretopili in nakovali novega. Seveda je delo šlo na račun prejšnjih lastnikov, zato je bila vsakoletna zamenjava v veliko škodo prebivalstvu. Zakaj so dopuščali samo enoletno kroženje denarja? Srebro se hitro obrabi in s tem denar zgubi na vrednosti. Gotovo pa je bila ta bojazen pretirana, ker so pozneje dopuščali dvoletno kroženje srebrnih pfenigov. V Ennsu pa je cesar Friderik II. štajerskim ministerialom obljubil na zborovanju dne 1. aprila 1237, da ne bo brez dovoljenja večine ministerialov prenovil novcev vsako leto. Prenovljeni denar naj bi v prvotni teži bil v veljavi pet let. (Kos V., št. 671). Zato se pač ne smemo čuditi, če v naših krajih niso našli srebrnih breških pfenigov. Kakor bomo videli, so na Madžarskem breški novci krožili tudi pol stoletja in še dalj. Prav zato so se ohranili v tako številnih različicah in so tudi nekateri tako obrabljeni, da ne moremo več razločiti napisov.

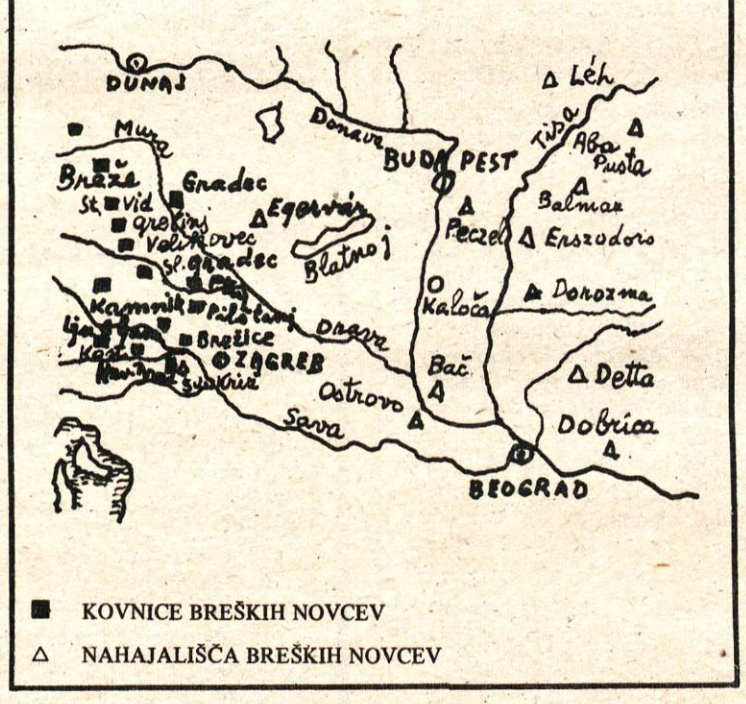

■ KOVNICE BREŠKIH NOVCEV

△ NAHAJALIŠČA BREŠKIH NOVCEV

Dotok breškega denarja na Madžarsko je po smrti Henrika IV. dosegel svoj višek. Računajo, da je bilo to leto 1230. Potem pa je izvoz breških novcev počasi pojemal, po navalu Mongolov na Madžarsko v letih 1241/1242 pa je popolnoma prenehal. Čudimo pa se, kako izdatno je bilo kroženje breških novcev na Madžarskem še po odhodu Mongolov. To nam dokazujejo številne najdbe. V Ostrovu v Slavoniji je bilo med izkopanimi novci kar 82 % breških kovancev. Ta denar je neznani lastnik zakopal med leti 1255 do 1260. Najdbi Dobrica v Banatu in Balmazujvaroš imata blizu 100 % breških kovancev, velika najdba Nagytaresa pa 74 %. Pri vseh treh najdbah so postavili leto zakopa na 1260. V Egervaru nad Blatnim jezerom so v najdbi v letu 1272 zakopanega denarja našteli 81 % breških novcev. V Csanadu so našli večjo količino denarja, ki je bil zakopan leta 1300, vendar je bilo v najdbi še vedno 45 % breških novcev. Iz teh podatkov vidimo, da je breški denar še dolgo krožil po Madžarskem kot plačilno sredstvo. Pod nazivom breški denar razumemo vse kovnice od Brež do Kostanjevice in Hrvaškega Broda, kakor jih vidimo razvrščene na naši skici, ki jo ponovno objavljamo v našem sestavku. Kakor sta ugotovila raziskovalca Luschin in Homan, je bil ves breški denar uvožen na Madžarsko med leti 1200 in 1240. Najdbe pa pričajo o nenavadno velikih količinah uvoženega denarja iz naših krajev. Seveda so pri vseh najdbah ugotovili tudi novce iz kovnice v Kamniku, največ pač iz dobe mejnega grofa Henrika. Zato nas najdbe breškega denarja na Madžarskem še posebej zanimajo.

Madžarski trgovci so radi sprejemali breški denar, ker so bili kovanci iz vseh kovnic po teži in vsebini srebra enaki. Vsaj v začetku. V Brežah so začeli solnograški nadškofje kovati denar že leta 1130. Predpisana teža enega pfeniga ali peneza je bila 1.22 grama. Pri novcih mejnega grofa Henrika iz Slovenj Gradca in Kamnika pa je pogosto teža izpod enega grama. Nekaj izgube teže gre seveda na račun obrabe, vendar pa je glavni vzrok dobičkaželjnost. Kljub temu so bili breški novci mnogo bolj cenjeni kot pa posnetki breških kovancev, ki jih je dal kovati kralj Andrej. Ljudstvu je s tem storil veliko krivico, ko ga je prisilil, da je manjvredne in po teži mnogo lažje posnetke moralo sprejemati kot polnoveljavne breške novce. Tudi kralj Bela IV. (1235–1270) je pri svojih reformah denarnega gospodarstva skušal izločiti iz prometa breški denar. Kakor pa vidimo iz najdb, so še v zadnjem desetletju njegovega vladanja ljudje skrbno hranili breški denar kot priznano vrednost.

Splošno ugotavljamo, da je izvoz breških novcev na Madžarsko prenehal z upadom Mongolov v Panonsko nižino. Vendar pa je mariborski numizmatik Baumgartner mnenja, da je vzrok konca izvoza v pomanjkanju srebra. Koroški rudniki srebrne rude so bili proti letu 1240 že močno izčrpani in dobava srebra je krila komaj domače potrebe.

Še po Baumgartnerjevi smrti so na severnem Madžarskem našli znatno količino zakopanega denarja. Od 4317 pregledanih kovancev je bilo kar 3308 breških novcev. Med njimi so bili tudi primerki z napisom EPISCOPUS BAMBERGENSIS (bamberški škof), kar nam dokazuje, da je tudi Ekbert Andeški koval denar v Beljaku. Med kovnice breškega denarja moramo torej vključiti tudi Beljak. Tako ugotavlja v dunajskem Numizmatičnem časopisu iz leta 1961 Wilhelm Fritsch. Razne najdbe in raziskovanja nam razkrivajo vedno kako novo ugotovitev, zato smo lahko prepričani, da tudi o meranskih kovnicah in posebej o kovnici v Kamniku ne vemo še vsega.

Kakšno veljavo so imeli breški novci na Madžarskem, zvemo tudi iz raznih zanesljivih listin. V madžarskih listinah, ki so vse pisane v latinskem jeziku, imenujejo breški novec „frisaticus". O breških novcih govori že neka listina kralja Andreja iz leta 1211. V listini z dne 22. julija 1233 potrjuje papež Gregor rešitev neke pravde, po kateri mora zagrebški škof plačati Martinu Panonskemu 50 mark srebra ogrske mere „dobrih in izbranih breških pfenigov". Iz leta 1256 je kupna pogodba, v kateri je nekdo prodal zemljišče za 33 pensov breških pfenigov, (pensa je bila ogrska mera 40 novcev). V Ostrovu v vukovarskem okraju v Slavoniji so 7. februarja 1898 pol metra globoko v zemlji našli 3500 srebrnih novcev, med katerimi je bilo kar 82 % breških. Neznani lastnik je zakopal denar med leti 1255–1260, kakor smo že spredaj ugotovili. Torej so bili breški novci še v tem času tudi v Slavoniji priznano plačilno sredstvo. V najdbi Dobrica je bilo tudi nekaj novcev iz kamniške kovnice (Josip Brunšmid, Vjesnik Hrvatskoga Arheološkog društva 1900).

Zdaj pa si oglejmo še nekaj najdb breških kovancev v alpskih deželah. V Dietmannsdorfu zahodno od Lipnice na Štajerskem so našli več kot 900 breških novcev, ki so bili zakopani med 1225–1230. Tu so prvič ugotovili napis kovnice v Slovenj Gradcu, slipa pa predstavlja ščit Andechs–Merancev, na desno stopajočega leva nad orlom. Zadnja stran pa kaže stolp na treh hribih, levo in desno pa orla. Vsebina srebra s Slovenj Gradca kovanih pfenigov pa je revnejša kot pri breških.

V vasi Gschiess v okraju Spital ob Dravi na Koroškem pa so 5. aprila 1930 izkopali tri kepe srebra in 3578 breških novcev. „Posebno razveseljivo obogatitev je ta najdba prinesla k poznavanju kovnice v Kamniku. Novci Henrika IV. iz kamniške kovnice so tako spretni posnetki breških izvirnikov, da jih lahko prepozna samo izvežbano oko strokovnjaka", ugotavlja v Numizmatičnem časopisu pri opisu najdbe v Gschiessu numizmatik Mayredez. V tej najdbi je bilo 11 novcev mejnega grofa Henrika iz kamniške kovnice in 72 novcev patriarha Bertolda iz kovnice v Slovenj Gradcu. Sodijo, da je bil denar zakopan pred letom 1250. Enake novce grofa Henrika so našli tudi v Aba Puszti na Madžarskem.

V Celju so v stari Kolodvorski ulici maja meseca 1897 našli okrog 400 breških novcev, od katerih se jih je polovica izgubila. Dve tretjini te najdbe je iz kovnic Andechs–Merancev. V celjski najdbi ni niti enega skupnega novca iz najdbe v Gschiessu. Po teži so ti novci še lažji kot v najdbi Ostrovo v Slavoniji. Zelo natančno in lepo izrezani kovni pečati kažejo na delo italijanskega rezbarja. Med zakopanimi novci sta tudi dva iz kovnice v Ljubljani, ki je začela delati leta 1220, ustanovil pa jo je koroški vojvoda Bernard Spanheimski, lastnik Ljubljane. Nekaj pa je v celjski najdbi tudi novcev vojvoda Friderika Bojevitega iz kovnice v Kamniku. Tudi ta denar so zakopali okrog leta 1250. Zanimivo pa je, da je denar iz kovnic v Ljubljani in Kamniku začel v tej dobi prodirati na Štajersko in je z novci iz kovnice v Slovenj Gradcu predstavljal takozvane „savinjske pfenige", ki so bili v rabi v Savinjski dolini, kakor je zabeleženo v nekem dokumentu.

(nadaljevanje)

Kamnik pred 100 leti

ZA ŠOLO V MOTNIKU

Iz Motnika na kranjsko–štajerski meji pišejo: Čuditi se mora človek, da tak trg, kakor je Motnik, nima šole. Ali je šolskim možem tako malo mar, da še zdaj ne delajo nobenih priprav za zidanje naše ljudske šole ali so mračnjaki tega krivi. Prvi so menda pozabili na Motnik, ker je precej daleč od Ljubljane, drugi pa se za omiko naših otrok ne brigajo, ker sami niso omikani. Čitati zna pri nas malokdo. Samo v trgu je 50 otrok, ki bi morali v šolo hoditi, pa rastejo brez vsakega poduka, kakor bi bili v srednji Afriki. V okoliških vaseh, ki spadajo pod Štajersko, pa je tudi 50 otrok. Na delo tedaj Motničani, napravite šolo, da ne boste tako daleč za drugimi vasmi in trgi (Slovenski narod, 23. septembra 1973).

V kamniškem okraju jih od 100 za šolo godnih otrok hodi v šolo samo 61–70 %.

Iz Motnika. Motnik dobi vendarle šolo, ki si jo že tako dolgo želi. Za to se moramo posebno zahvaliti okrajnemu šolskemu svetu. Zdaj ni drugače, Motničani morajo skrbeti, da dobijo šolsko poslopje, bodisi da ga sezidajo ali pa vzamejo v najem kako staro. Kakor se meni zdi, bi bilo poslednje bolj pametno. Ognili bi se na ta način velikim stroškom. Medtem pa bi si pripravili kamenja, lesa in drugega gradiva za novo šolo. Upam, da bo vse to vodil naš župan, ki je za napredek vnet mož. Vi pa, Motničani, se ne ustrašite truda in nasprotnikov. Vsaka dobra stvar terja veliko truda, vsaka dobra stvar ima brezštevilno nasprotnikov.

Kakor slišim, bodo tudi v bližnjem Špitaliču začeli zidati šolo. Posebno okrajni glavar se poteguje za to. Mi smo mu zato hvaležni. Špitališka duhovnija ima 1200 duš, koliko otrok je torej brez pouka! Koliko jih mora v nevednosti zrasti, da jim potlej drugi očitajo, da so tam doma, kjer krave skozi okno gledajo (Sl. narod, 18. marca 1874).

„Slovenske pripovedke iz Motnika" se imenuje knjižnica, ki je izšla pred kratkim v tiskarni Mohorjeve družbe v Celovcu. Pripovedke so pisane tako kot tamošnje ljudstvo govori. Nabiralec obeta nadaljevanje, ako bo ta zbirka bralcem ugajala (Sl. narod, 16. aprila 1874).

Iz Kamnika nam poročajo, da tamošnji cesarsko kraljevi notar kljub izrecnim določbam notarskega zakona noče delati slovenskih pisem. Ali se postave dajejo, da se ne izpolnjujejo? (Sl. narod, 29. januarja 1874).

Srečali smo se...

Na pobudo ravnateljstva Posebne osnovne šole in njenega kolektiva ter društva za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam je bilo v tem letu organizirano prvo srečanje nekdanjih učencev in učenk te šole, ki že delajo v proizvodnji v raznih tovarnah in podjetjih. Ker se šola v tem letu pripravlja na praznovanje desetletnice obstoja in uspešnega delovanja, je bilo srečanje več kot umestno; bilo je v začetku marca na homški šoli. Udeležilo se ga je kar lepo število absolventov šole; bilo je nadvse prisrčno. Vse navzoče je pozdravila ravnateljica šole Ema ŠKERJANC-OGOREVČEVA. Prisotni so bili tudi vsi člani kolektiva. V medsebojnem tovariškem vzdušju so imeli glavno besedo prav absolventi sami. Pripovedovali so, kje vse so zaposleni in kako so se znašli sredi novega življenja. Vsi so izrazili veliko zadovoljstvo in zahvalo za vse znanje in usposobljenost, ki so si jo pridobili na tej šoli, saj so se tako laže vključili v proizvodnjo kot enakovredni državljani in si zagotovili svoj vsakdanji kruh. Da so s tem močno razbremenili obe pristojni občini in da so bila finančna sredstva za šolo res rentabilno naložena, so dokazovali prav ti naši absolventi na srečanju. Vsi so izrazili željo, da bi srečanja postala tradicionalna in da bi še trdneje povezovala nekdanje učence s kolektivom in vodstvom šole.

Ob skromni zakuski in tovariškem razgovoru je vse prehitro prišel čas slovesa.

Ob koncu ponovno vabimo vse starše naših otrok in vse prijatelje naše šole v članstvo društva za pomoč druševno nezadostno razvitih oseb, vabimo pa tudi vsa naša podjetja, tovarne in ustanove, da s svojim pristopom moralno in finančno podpro naše težko in odgovorno delo v prid otrokom, ki so te pomoči še posebno potrebni! Tovariška hvala že v naprej!

N. V.

Rudničani ne moremo brez ceste

Na sestanku odborov krajevnih skupnosti in SZDL, ki je bil 6. aprila 1974 v Volčjem potoku, smo se dogovorili, da uredimo novo obvezno cesto iz Rudnika proti Volčjemu potoku. Ta cesta, dolga bi bila okrog 1 km, je zelo pomembna za povezavo vasi Rudnik z Volčjim potokom in dalje z Duplico ter Kamnikom. Cesta ima pomen tudi za gozdno gospodarstvo za transport lesa iz družbenih gozdov na tem območju. Zato se zanjo zavzema tudi GG – obrat Kamnik. Pretežni del ceste bo speljan skozi gozd, ki ga upravlja GG, ostali del pa po sedanji občinski poti. Zato ne bo težav z lastništvom zemljišč. Z ograditvijo arboretuma bodo namreč vaščani Rudnika izgubili sto let staro pot preko zemljišča arboretuma v Volčji potok. Prav tako bo zaprta pot Rudnik–Hudo–Volčji potok. Občani so na zborih volilcev večkrat sklenili, naj te dve cesti ostaneta, arboretum pa naj ogradi le posamezne nasade. Drugače bodo morali vaščani Rudnika hoditi v Kamnik prek Radomelj, to je preko domžalske občine. Ali si res partizanski Rudnik, od koder je šlo v partizane 22 borcev, ne zasluži primerne ceste za povezavo z občinskim središčem in drugimi kraji v občini? Prav bi bilo, da bi tudi arboretum, če ima sredstva za drago ograjo, prispeval tudi nekaj denarja za novo cesto Rudnik–Volčji potok.

Vinko Žebovec
Rudnik

TUJEGA NOČEMO, SVOJEGA NE DAMO: tudi naši delovni ljudje so z ogorčenimi protesti zavrnili želje Italijanov po Slovenskem Primorju in Istri. Na sliki so udeleženci zborovanja pred spomenikom revolucije v Kamniku

KAM S STARIMI KOZARCI

Večkrat se sprašujemo, kam s starimi kozarci, v katerih so bili vloženi povrtnina, kompoti ali marmelada? Kar škoda se nam zdi, da jih moramo odvreči v smeti. Res je velika škoda razmetavati staro stekleno embalažo, tako ne delajo nikjer po svetu. Kamniška ETA že dlje časa odkupuje stare kozarce, v katerih so bili njihovi izdelki, prav tako tudi kozarce drugih podjetij, če je le oblika enaka. Kaj malo vas velja ali pa naročite vašim otrokom, naj oprano stekleno embalažo prinesejo v ETO, kjer jo rade volje odkupujejo vsak dan od 9. do 17. ure. V poštev pridejo torej večji kozarci (800 gr), manjši kozarci (370 gr) in literske steklenice z navojem. Omeniti moramo, da steklenic z navojem ne odkupuje nihče drug. Seveda mora biti steklovina čista, narejena iz brezbarvnega stekla in nepoškodovana.

Kaj bi metali proč, če lahko zaslužimo kakšen dinar!

PRINESITE JIH V KAMNIŠKO ETO!

Nova trgovina na Trškem polju?

Občani Trškega polja, kjer so številne družinske hiše, so na zborih volivcev večkrat negodovali, ker v njihovem naselju ni trgovine z živili. Do samopostrežne trgovine na Zapricah je nekaj sto metrov, danes pa si vsakdo želi imeti trgovino čim bliže. Urbanistični načrt predvideva gradnjo samopostrežne trgovine na Bakovniku, kjer bo novo stanovanjsko naselje s številnimi bloki, in ob Jenkovi ulici. Posebno slednja bi bila primerna za občane Trškega polja. Podrobne analize, ki jih je izdelalo trgovsko podjetje Kočna, so pokazale, da bi bila trgovina ob Jenkovi ulici vse preveč oddaljena od središča naselja in preblizu samopostrežni trgovini na Zapricah. Ko pa je železnica prepovedala prehod čez progo v bližni, kjer bi lahko hodili v trgovino tudi občani iz Podgorja, so v Kočni ugotovili, da jim trgovine ob Jenkovi res ne kaže graditi.

Na krajevni organizaciji SZDL so večkrat govorili o trgovini v novem naselju. Imenovali so tudi posebno komisijo, ki naj bi poizkušala skupaj s trgovskimi podjetji urediti ta problem. Komisija je ugotovila, da bi bil najprimernejši bivši lokal Trdinovega hrama v Trdinovi ulici. Ta je prav v središču naselja in stoji neizrabljen. Zato so se dogovorili s predstavniki trgovskega podjetja Kočna, naj bi tu odprli trgovino. Občani so zahtevali še pogoj, naj bi trgovina ne postala točilnica, saj so imeli s Trdinovim hramom slabe izkušnje.

Samoupravni organ trgovskega podjetja Kočna je že odobril preureditev omenjenega lokala v manjšo trgovino z živili, vendar je dokončna odločitev odvisna od lastnika in seveda od pristojne službe občinske skupščine. Ta namreč mora pregledati lokal in izdati potrebna dovoljenja. Vse pa kaže, da po živila ne bo treba hoditi v Kamnik.

– tj –

SOS ZA PLAKATE

Življenjska doba plakatov z obvestili je v Kamniku zelo kratka. Tako kratka, da jih niti polovica Kamničanov ne utegne prebrati in se seznaniti z njihovo vsebino. Pa ne zaradi tega, ker bi imeli v našem mestu tako veliko kulturnih prireditev, na katere bi nas vabili plakati. Sploh ne. Nekdo – ali bolje – več neznanih ljudi ima kaj čudnega konjička. V primerni (in varni) razdalji hodijo za tistimi, ki lepijo in pribijajo plakate, in jih takoj nato strgajo, da ja ne bi kdo česa prebral z njih. Čudni ljudje!

Da bi plakate, ki niso poceni in sami sebi namen, zavarovali pred temi „uničevalci", se jih čedalje več pojavlja na notranjih straneh izložb. No, pa tudi tu niso povsem varni. Pravzaprav imajo enako usodo kot tisti na oglasnih deskah.

Primer: za recital otroške in mladinske poezije SVINČNIK PIŠE S SRCEM, ki je bil 22. marca 1974, je nekdo izmed članov dramske skupine „Jože Kodra" nesel plakat za to prireditev v trgovino sredi mesta. Dovolili so, da ga je nalepil na steklena vrata. Prijazni so bili tudi v drugih trgovinah, tako da je v pol ure delo opravil. Vračal se je in pot ga je vodila mimo prej omenjene trgovine. Gledal je in iskal, toda plakata, ki ga je nalepil pred pol ure, ni bilo nikjer. Vstopil je v trgovino in vljudno vprašal, kje je. Prodajalke so se spogledovale in molčale.

„Še je odlepil? " si je drznil vprašati.

Molčale so naprej in mencale, najrajši bi radovednega in zoprnega vsiljivca postavile na cesto (s plakatom vred!). Končno se je ena izmed njih ojunačila.

„Ja, malo prej so se tu okrog motovilili neki otroci. Najbrž so ga oni ukradli . . ."

Z dolgim nosom je naš sodelavec zapustil prodajalno.

Plakati v Kamniku torej niso varni nikjer! Kam naj se obrnemo, da zaradi neinformiranosti ne bi imeli prazne dvorane na predstavi? Ali naj najamemo za vsak plakat posebej miličnika, ki ga bo čuval noč in dan vsaj tri dni?

Č. P.

Svilanit

KAMNIK
TOZD Frotir

razglaša

prosta delovna mesta:
1. 3 delovna mesta ČISTILCEV STROJEV
Pogoj: Osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
2. 5 delovnih mest PREVIJALK
Pogoj: Osnovna šola in priučevanje do 3 mesecev.
Povprečni osebni dohodek na delovnih mestih znaša cca 1.700.- din.
Vloge sprejema kadrovsko socialni oddelek podjetja do zasedbe delovnih mest

Industrijsko podjetje ALPREM Kamnik

Priporoča svoje izdelke in usluge:
– izdelovanje in montaža oken, vrat, vetrolovov
– pregradnih sten, fasad itd. iz aluminija
– opremo za samopostrežne in klasične trgovine vseh vrst
– stavbno ključavničarstvo

Kamničani v športu

Svojčas smo najavili, da bomo občasno obudili spomine iz zgodovine športnega udejstvovanja Kamničanov in še posebej spomine na razvoj športa in športnega življenja v Kamniku. S tem bi naslednji generaciji zagotovili zanesljivo oporo pri iskanju športnih dosežkov naših občanov in podatkov o športnem udejstvovanju v našem mestu na sploh.

Najprej smo hoteli omeniti klesarstvo, ki je že iz prejšnjega stoletja najbolj mikalo Kamničane. Vendar pa še nismo mogli pravočasno zbrati vseh potrebnih podatkov in če bi hoteli nadaljevati zgodovino športnega gibanja v Kamniku v časovnem razporedju, potem bi bilo treba še dlje časa čakati na začetek našega sestavka. Zato je morda kar prav, da začnemo našo kroniko o športu z lahko atletiko in plavanjem, kjer so Kamničani kot posamezniki dosegli največ uspehov od državnega in balkanskega prvenstva do olimpijskega finala. Seveda bomo zajeli v glavnem dobo med obema vojnama, prej pa o kakem organiziranem tekmovanju, razen seveda o telovadbi, sploh ne moremo govoriti.

Preden pa pričnemo govoriti o zastopnikih našega lahkoatletskega športa, se moramo z dolžno pieteto spomniti prve obletnice smrti zaslužnega športnega organizatorja ing. CIRILA POGAČNIKA.

Prejšnji mesec je minilo leto dni, ko je v Ljubljani umrl ing. Ciril Pogačnik-Čiro. Rodil se je leta 1902 v Kamniku. Srednjo šolo je obiskoval v Idriji in je bil zadnji štipendist kamniške Šlakarjeve ustanove. Končal je gradbeno fakulteto in kot gradbeni inženir je bil nekaj let po osvoboditvi uslužben tudi v Kamniku. Kakor je bil v svojem poklicu cenjen kot izvrsten strokovnjak, tako se je tudi v svojem vsestranskem športnem udejstvovanju vpisal med najodličnejše slovenske športne pionirje. Bil je zvezni smučarski učitelj in načelnik gradbene komisije pri Planinski zvezi Slovenije.

Največ zaslug pa si je pridobil za naš kajakaški šport, saj je bil začetnik in organizator tega športa, ki je postal pri nas zelo priljubljen in nam je poleg odličij na svetovnih prvenstvih prinesel tudi častno šesto mesto v olimpijskem finalu leta 1972 (glej razgovor z našim olimpijcem Janezom Andrejašičem, učiteljem telesne vzgoje v Stranjah, v Občanu 1972, št.).

V zgodovini kajakaškega športa je zapisano; Kot pričetek kajakaškega športa v Sloveniji beležimo leto 1926, ko sta se na Savi pojavila v dvosedežnem kajaku dva Kamničana, Lado Stergar in ing. Ciril Pogačnik. Že naslednje leto je ing. Pogačnik zbral v Ljubljani prvo skupino kajakašev in stopil na čelo pripravljalnega odbora, ki je leta 1930 predložil pravila in dobil dovoljenje za ustanovitev prvega kajakaškega kluba v Sloveniji. V Zagrebu so tak klub ustanovili nekaj mesecev prej. Tako je „Kajak klub Ljubljana" pričel organizirano uveljavljati novo športno disciplino, ing. Ciril Pogačnik pa je bil izvoljen za prvega predsednika. Na tem mestu je ostal dolgo vrsto let, ob ustanovitvi Kajak zveze Jugoslavije pa je postal njen podpredsednik in jo stalno zastopal v mednarodni kajakaški organizaciji ICF. Kot mednarodni kajakaški sodnik in organizator mnogih kajakaških tekmovanj pri nas je bil vedno v ospredju dogodkov, požrtvovalen, neumoren in nenadomestljiv. Tudi je bila v glavnem njegova zasluga, da je mednarodna kajakaška organizacija ICF leta 1955 poverila Jugoslaviji organizacijo svetovnega prvenstva v Tacnu.

Kot aktiven športnik je ing. Ciril Pogačnik leta 1930 in 1931 opravil s sovoznikom Freyerjem prvo vožnjo s kajakom na Savi, in sicer od Bohinja do Radovljice in od Dovjega do Jesenic. Ko sta športna kluba Kamnik in Ilirija 7. februarja 1932 v Kamniku igrala prvo tekmo v hokeju na ledu v državi, je ing. Ciril Pogačnik igral v postavi Kamnika. V zgodovini športnega udejstvovanja Kamničanov zavzema ing. Pogačnik častno mesto pionirja in prvega organizatorja slovenskega kajakaškega športa.

I.Z.

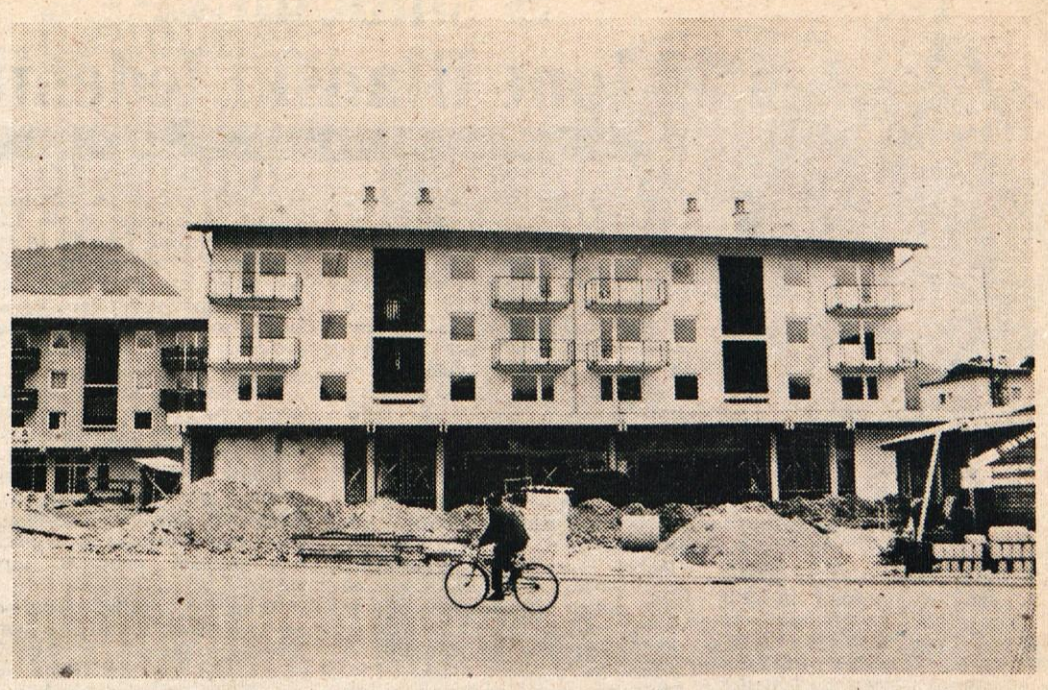

Z dograditvijo stanovanjskega bloka ob Kranjski cesti bo zaključen kompleks gradenj na območju med Kranjsko in Ljubljansko cesto. Sedaj bo potrebno poskrbeti še za ureditev otroškega igrišča, ki je že postalo premajhno in za ureditev zelenic, ki jih bodo morali stanovalci bolj varovati kot doslej

Košarkarji na novi poti

Te dni so imeli kamniški košarkarji svoj redni letni občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Poleg igralcev in številnih simpatizerjev kluba so bili na zboru tudi predstavniki občinske zveze za telesno kulturo in novo ustanovljene občinske temeljne telesne kulturne skupnosti. Lani se je košarkarska ekipa postavila s povprečnimi uspehi, člani so dosegli 4. mesto v drugi slovenski ligi, in bi bili z malo več športne sreče tudi drugi. Tekmovali so še mladinci in pionirji, ženske ekipe pa nikakor niso mogli sestaviti. Omeniti pa moramo rekreacijsko vadbo starejših članov, ki se vsako leto pomerijo s kolegi iz Celovca.

Kot vsi kamniški športni kolektivi se tudi košarkarji borijo s številnimi težavami, ki skoraj vse izvirajo iz zelo skromnih materialnih možnosti. S starim milijonom res ni mogoče tekmovati, nakupovati opremo, plačevati sodnike, urejati igrišče z razsvetljavo ipd. Za košarkarje lahko rečemo, da so dobro gospodarili, blagajničarka je ugotovila, da jim je nekaj denarja celo ostalo. To bo tudi njihov prispevek k razširitvi košarkarskega igrišča, ki ne ustreza tekmovalnim pogojem. Res „pameten" je bil tisti, ki je take dimenzije igrišča posredoval gradbenikom. Poleg tega bi morali letos postaviti nove konstrukcije za koše in morda urediti ograjo okrog igrišča.

Letos mineva 15 let, odkar so začeli v Kamniku s košarko. Ta jubilej bodo košarkarji primerno proslavili. 25. maja bodo povabili goste iz Celovca, ki se bodo pomerili s člani in starimi člani. Največji dogodek pa bo festival pionirske košarke, ki se ga bodo udeležili pionirji košarkarji iz vseh kamniških osnovnih šol. Letos ne mislijo le na osvojitev prvega mesta v svoji ligi in na uvrstitev v prvo slovensko ligo, temveč se mislijo posvetiti pionirjem. V vseh osnovnih šolah bodo organizirali košarkarsko šolo, kar jim bo zagotovilo zadostno množičnost in seveda kvaliteto.

V razpravi so vsi poudarili, da le eno košarkarsko igrišče za Kamnik ni dovolj, saj je zasedeno od jutra do večera. Po ureditvi kabin na kopališču bi kazalo pripraviti še eno ploskev za košarko in rokomet, ki sta med najpopularnejšimi športi. Ob koncu so se zahvalili dosedanjemu predsedniku kluba Janezu Malešu in izvolili novo vodstvo. Novi predsednik je postal Danilo Cerkvenik, podpredsednik Peter Podjed, predsednik nadzornega odbora pa je ostal Rafko Rihtaršič.

-tj

ŠTIPENDIJE OZ. POSOJILA ZA ŠOLSKO LETO 1974/75

– Dve štipendiji oz. posojila za redni študij na delovodski šoli pri gradbeni tehniški šoli v Ljubljani.

Kandidati morajo imeti končano poklicno gradbeno šolo in 2 leti prakse na delovnem mestu KV zidarja ali KV tesarja.

Podjetje nudi kandidatom:

1. posojilo v višini 800 do 1200 din/mesečno ali
2. nadomestilo osebnega dohodka v višini obračunske osnove
3. povračilo stroškov vpisnine, šolnine in izpitne takse
4. povračilo stroškov za učne pripomočke.

Kandidati, ki bodo uspešno končali šolo, bodo po dveh letih razporejeni na delovno mesto „delovodja".

Prednost imajo KV zidarji ali KV tesarji, zaposleni pri SGP GRADITELJ. Podjetje bo sklepalo s kandidati medsebojne pogodbe do 15. 6. 1974.

Redni pouk se prične v septembru 1974.

– Eno štipendijo za študij na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo – oddelek za gradbeništvo.

Višina štipendije znaša 900 do 1200 din mesečno.

Prednost imajo kandidati III. in IV. letnikov.

Podjetje bo sklepalo s kandidati medsebojne pogodbe do 30. 6. 1974.

KRVODAJALSKA AKCIJA

Občinski odbor Rdečega križa Kamnik vljudno vabi vse zdrave občane, da se udeležijo krvodajalske akcije, ki bo

od 13. maja 1974
do vključno 17. maja 1974

V letu 1973 se je udeležilo te humane akcije 1297 občanov. Odklonjene so bile 104 osebe, število odvzemov je bilo 1193. Količinski odvzem brez ACD je bil 378.880. Odstotek nasproti izpolnjenemu planu 129,7 %. Med letom so klicali posamično 52 krvodajalcev.

Kako porabimo darovano kri?

V bolnišnicah Slovenije potrebujejo bolniki na leto 20.000 litrov krvi. Potrebno je, da pride v Sloveniji letno na odvzem krvi kar 80.000 krvodajalcev.

Kdo lahko da kri?

Kri lahko da vsak zdrav človek od 18. leta naprej. Pred odvzemom pa vsakega krvodajalca pregleda zdravnik.

Kaj morate vedeti?

Pred dajanjem krvi nikar ne jejte mastne hrane. Zajtrkujte čaj, kruh in marmelado, ne pa mleka, surovega masla in ne pijte alkoholnih pijač.

Po oddaji krvi boste prejeli malico. Če že imate krvodajalsko izkaznico, jo prinesite s seboj, da vam vpišejo odvzem krvi.

K tej humani akciji se lahko prijavite pri:

– sindikalni organizaciji v vaši delovni organizaciji,
– aktivistu Rdečega križa v krajevni skupnosti,
– občinskemu odboru Rdečega križa.

Vsem občanom, ki se udeležujejo krvodajalske akcije, se za humanost, ki ste jo dali za sočloveka, lepo zahvaljujemo.

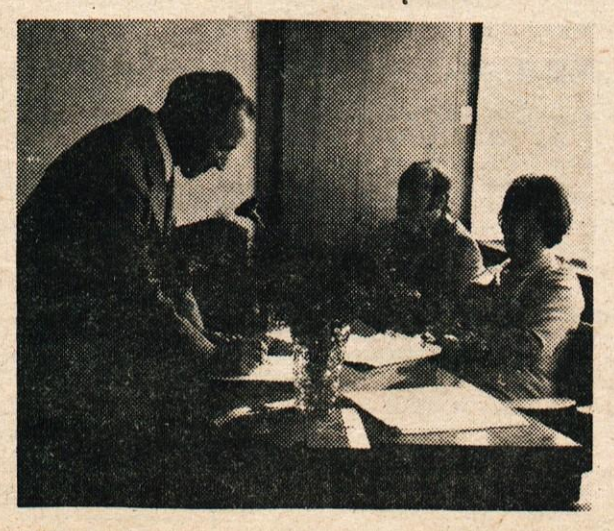

Volitve delegacij v delovnih organizacijah: na volišču v TOZD konfekcija v tovarni usnja je delegacijo volilo 92 % delovnih ljudi.

ŠAH

Zmaga Vuksanoviča

Na tretjem občinskem hitropoteznem turnirju v Komendi je igralo 20 šahistov iz petih šahovskih klubov.

Veliko presenečenje je pripravil Vuksanović, član kamniške Solidarnosti, ki je z izvrstno igro osvojil prvo mesto. Drugo do tretje mesto pa sta zasedla Karner in Župančič iz šahovskega kluba Domžale.

P.P.

●

Redni šahovski brzoturnirji, ki jih organizira šahovska sekcija Solidarnost, so vedno dobro obiskani. Novoletnega brzoturnirja se je udeležilo 30 šahistov, ki so igrali v dveh skupinah. V prvi je zmagal mojsterski kandidat Marjan Karnar, ki je izgubil samo dve točki, sledili pa so 2. Janez Zupanc, 3. Stanko Rape, Bavčar, Šribar, Troha itd. V drugi skupini je bil zmagovalec Ivan Jagodic iz Podgorja pred Petercom in ing. Ogrincem. Pri pionirjih pa je bil prvi Saša Hribar pred bratom Matjažem.

V februarju je na brzoturnirju zmagal Tone Zupanc.

V marcu je bil prvi Mirko Troha, sledili pa so 2.–3. Boris Bavčar in Zdravko Suhadolc, 4.–5. Marjan Iskra in Tone Sitar itd. Na brzoturnirju pionirjev je zmagala Mojca Hribarjeva.

I.Z.

GRADITELJ

Odbor za medsebojna razmerja delavcev razpisuje:

Izučitev poklica KV zidar, KV tesar, KV železokrivec

Podjetje ima v svojem programu izobraževanja za leto 1974/75 predviden sprejem in učna mesta za:

15 vajencev zidarske stroke
20 vajencev tesarske stroke
2 vajenca železokrivske stroke

Učna doba traja 36 mesecev (3 leta) od tega 2 x 4,5 mesece v poklicni gradbeni šoli Ivana Kavčiča v Ljubljani ter 27 mesecev na učnih mestih v podjetju.

Kandidati morajo imeti uspešno končanih 8 razredov osnovne šole in morajo biti zdravstveno sposobni za opravljanje poklica.

Podjetje nudi vajencem v vsej učni dobi:

– status vajenca		
– nagrado za I. leto učenja		**600 din/mesečno**
II. leto učenja	**600 do**	**750 din/mesečno**
III. leto učenja	**750 do**	**950 din/mesečno**

– pravico do udeležbe pri akordu in finančnem uspehu gradbišča oz. skupine
– brezplačni topli obrok vsak delovni dan (v vrednosti 7,50 din po obroku)
– terenski dodatek v višini 7,00 din za vsak delovni dan
– brezplačno delovno obleko in delovne čevlje (1 x letno)
– brezplačno delovno orodje in učne pripomočke (1 x v vsej učni dobi)
– povračilo stroškov avtobusnega prevoza v času obiskovanja šole in prihoda na učno mesto
– vsako učno leto 41 koledarskih dni plačanih počitnic.

Podjetje bo sklepalo s starši učencev medsebojne učne pogodbe od 15. 6. 1974 do 31. 8. 1974. Redni pouk na poklicni gradbeni šoli v Ljubljani se pričenja vsakega 1. februarja ali 1. septembra v tekočem letu.

Podrobnejše informacije daje splošna služba podjetja SGP Graditelj, Kamnik, Maistrova ulica 7 – telefon 331-237, vsak dan od 8. do 14. ure.

Priučitev na del. mestu za poklic KV zidar, KV tesar

Podjetje ima v svojem programu izobraževanja za leto 1974 predviden sprejem in mesta za:

12 delavcev za priučevanje v poklic zidar
5 delavcev za priučevanje v poklic tesar

Priučevanje traja 36 mesecev (tri leta), od tega 5 mesecev pri Zveznem centru za izobraževanje gradbenih inštruktorjev v Ljubljani ter 31 mesecev na učnih mestih v podjetju pod vodstvom inštruktorja.

Kandidati morajo v šolskem letu 1973/74
– končati 6. ali 7. razred osnovne šole,
– izpolniti morajo osnovnošolsko obveznost,
– biti morajo stari 15 let,
– biti morajo 30. 6. 1974 prijavljeni pri zavodu za zaposlovanje v Kamniku
– biti morajo zdravstveno sposobni za opravljanje poklica

Podjetje nudi kandidatom na priučevanju:

status vajenca		
nagrado za I. leto učenja		**600 din/mesečno**
II. leto učenja	**600 do**	**750 din/mesečno**
III. leto učenja	**750 do**	**950 din/mesečno**

pravico do udeležbe pri akordu in finančnem uspehu gradbišča oz. skupine
brezplačni topli obrok vsak delovni dan (v vrednosti 7,50 din po obroku)
terenski dodatek v višini 7,00 din za vsak delovni dan
brezplačno delovno obleko in delovne čevlje (1 x letno)
brezplačno delovno orodje in učne pripomočke (1 x v vsej učni dobi)
povračilo stroškov avtobusnega prevoza v času obiskovanja šole in prihoda na učno mesto
vsako učno leto 41 koledarskih dni plačanih počitnic. Kandidati, ki se bodo uspešno priučili na delovnem mestu, si bodo po preteku 3 let pridobili naziv KV zidar ali KV tesar. Podjetje bo sklepalo s starši učencev medsebojne pogodbe od 15. 6. 1974 do 31. 8. 1974.

Redni pouk pri Zveznem centru za izobraževanje gradbenih inštruktorjev se prične 15. septembra 1974.

Podrobnejše informacije daje splošna služba podjetja SGP Graditelj Kamnik, Maistrova ulica 7 – telefon 831-237, vsak dan od 8. do 14. ure.

S smučmi čez Mont Blanški ledenik

3.842 m visoki Aiguille du Midi

V okviru mednarodnega sodelovanja med amaterskimi zvezami učiteljev in trenerjev smučanja sem imel priložnost, da se kot član jugoslovanske delegacije udeležim mednarodnega seminarja učiteljev smučanja, ki je bil v Chamonixu v Franciji.

Ko smo lepega pomladnega maj skega jutra odhajali iz Ljubljane, je kaj malo kazalo na smučarijo. Na poti preko Trsta in Italije smo se v lepem vremenu in zaradi dobrih italijanskih cest kmalu znašli pred mont blanškim predorom. Staro pravilo, da Slovenca srečaš povsod, se tudi tokrat ni zjalovilo. Na črpalki pred predorom sta nas nagovorila prijazna gospod in gospa, seveda v pravi „kranjščini": „Kam pa vi, fantje? " Zgrešiti nas seveda nista mogla, saj nas je izdajala ljubljanska registracija. Bila sta Slovenca, ki živita tu že dvajset let in nas povabila, da moramo preizkusiti tukajšnje specialitete. Že zaradi prijaznosti nismo smeli odreči. Naš klepet pa se je tako zavlekel, da smo pošteno prestrašili naše soudeležence iz drugih jugoslovanskih republik, ker so mislili, da se nam je kaj pripetilo. Izplačalo pa se je, saj so bile različne vrste divjačine s posebnimi omakami res nekaj posebnega.

Montblanški predor je veličasten spomenik človeškega dela in tehnike. 12 km dolgi predor pod osrčjem najvišje gore v Evropi deli meja med Italijo in Francijo. Ko pa se pripelješ skozi predor, se ti odpre pogled na ozko dolino s Chamonixom, ki jo obkrožajo visoki gorski masivi, ki so kljub maju in dokaj slabi zimi še vedno odeti v debelo zimsko odejo. Chamonix, mondeno mesto, pojem francoskega zimskega turizma, je bil naš cilj. Nastanili so nas v domu znamenite francoske alpinistične in smučarske šole E'COLE INTERNATIONAL DE SKI ET D'ALPINISME. Brez razkošja, toda zelo praktično opremljen, nas je bolj spominjal na vojašnice, saj je tudi red v njem temu podoben.

Tudi program in organizacija sta bila v stilu francoske nečimernosti, vse je bilo improvizirano, vendar pa zelo sproščeno. Namen seminarja je bil: metode poučevanja otrok v snegu, francoska tehnika smučanja in pa izlet s smučni čez montblanški ledenik. Udeležencev je bilo 130 iz 26 držav Evrope, Amerike in Azije. Jugoslavijo je zastopalo 5 udeležencev, poleg tega pa so zaradi naših dobrih odnosov s francosko amatersko smučarsko zvezo učiteljev smučanja posebej povabili še 3 udeležence iz Slovenije.

Posebno zanimiva so bila predavanja o poučevanju smučanja otrok, kjer so posebno Skandinavci in Nemci pokazali zanimiv način poučevanja s pomočjo figur živali in naravnih ovir, kjer se otroci naučijo smučati z igrami in ne občutijo poučevanja. Avstrijci pa so pokazali svoj poznani smučarski otroški vrtec.

Drugi dan smo bili na sprejemu pri francoskem ministru za šport in priznanem alpinistu in sedaj Chamanixškem županu, ki sta veliko povedala o francoskem načrtovanju v turizem in skrbi za usposabljanje smučarskih kadrov, v katere investirajo prav tako skrbno kot v objekte in reklamo. Potem smo si ogledali znamenitosti Chamanixa in s posebnim zanimanjem enega najsodobnejših pokritih športnih objektov v Franciji, kjer najdete prav vse: od kopališč, savn, telovadnic, igrišč za rokomet, košarko, tenis, namizni tenis ter testnih naprav za ugotavljanje stopnje treniranosti športnika.

(nadaljevanje prihodnjič)

Marjan Stele

ŠTUPARJEV MEMORIAL NA KAMNIŠKEM SEDLU

V nedeljo, 7. aprila, je alpinistični odsek pri planinskem društvu Kamnik priredil na Kamniškem sedlu 11. tradicionalno tekmovanje v veleslalomu za alpiniste in planince. Na start se je prijavilo 39 alpinistov, 9 alpinistk, 31 planincev in 2 planinki iz 14 različnih klubov in društev širom Slovenije. Letošnja proga je bila zaradi pomanjkanja snega nekoliko krajša, vendar nič manj zahtevna. V dolžini 1000 m z višinsko razliko 270 m je traser Tone TROBEVŠEK postavil 32 vratic. Tekmovalni pogoji so bili zaradi dobrega snega – proga je bila posuta s snežnim cementom – in lepega vremena enaki za vse tekmovalce. Tokrat sta bila dokončno osvojena oba prehodna pokala. V trajno last so si ga priborili člani AO Mojstrana in člani PD Kamnik. Organizator tekmovanja se najlepše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k uspešni izvedbi tekmovanja, posebno pa delovnim organizacijam: gostilna Bunder, Emona Ihan, Emona Kamnik, Eta, Kočna, Metalka Kamnik, Podgoršek – mesarija Kamnik, Planinka Kamnik, Svilanit, Svit, Titan, Tosama Domžale, Trak Mengeš, Utok Kamnik, ki so prispevale praktične nagrade.

To tekmovanje se skupaj s Kramarjevim smukom pod Storžičem in VTK memorialom šteje za slovensko alpinistično prvenstvo.

Rezultati tekmovanja:

Alpinisti posamezno:

1. Tomaž JAMNIK, AO Kranj, 54,2, 2. Rado KOŠIR, AO Mojstrana, 55,2, 3. Franc KOTNIK, AO Mojstrana, 55,3.

Planinci posamezno:

1. Janez TOMAŽIN, PD Medvode, 50,7, 2. Vojko KOLARIČ, PD Kamnik, 53,3, 3. Marjan GRILJC, PD Kamnik, 53,9.

Alpinistke posamezno:

1. Eti KURNIK, AO Tržič, 1,00,0, 2. Marička ŠKRLEP, AO Kamnik, 1,08,9, 3. Alenka KOŠIR, AO Medvode, 1,11,9.

Planinke posamezno:

1. Anica LANGUS, PD Mojstrana, 1,32,2 (uvrstila se je samo ena tekmovalka).

Ekipno alpinisti:

1. AO Mojstrana, 2,43,0, 2. AO Kranj: 2,56,0, 3. AO TAM Maribor: 3,15,3.

Ekipno planinci:

1. PD Kamnik: 2,41,2, 2. PD Medvode: 2,53,7, 3. PD Domžale: 3,05,7.

M. Sch.

Uspešna smučarska sezona SK Kamnik

Ob koncu smučarske sezone 1973/74 seznanjamo bralce Kamniškega občana z dejavnostjo SK Kamnik v tej sezoni in z načrti za v prihodnje.

Marsikateremu Kamničanu ni znano, da je SK Kamnik s podporo nekaterih delovnih kolektivov postavil ob Tunjiški cesti novo vlečnico. Dolgoletna želja kamniških smučarjev se je tako le uresničila. Vlečnica je dolga nekaj čez 300 m, z 80 m nižinske razlike. Vlečnica ne bo služila samo dobrim smučarjem, temveč tudi tistim s slabšim smučarskim znanjem. Ob žičnici je počiščena široka trasa, ki bo nudila vsakomur zadostno varnost. Šolska mladina se bo vlečnice posluževala tudi v dneh, ko ima sicer šolski pouk. Tereni so primerni za izvedbo šolskih in sindikalnih smučarskih tekmovanj.

Brez prizadevnih članov SK vlečnica gotovo ne bi stala: predvsem starejši člani, kot ing. M. REISNER, Franc SITAR, Florjan ŠUNKAR in drugi so

Podelitev priznanj najboljšim smučarjem ob zaključku smučarskega prvenstva

največ pripomogli pri graditvi vlečnice.

Na tekmovalnem področju so tekmovalci SK Kamnik dosegli lepe uspehe. Že v oktobru 1973 smo organizirali treninge na prostem, nato pa v telovadnici. Treningov so se redno udeleževali skoraj vsi tekmovalci. Zaradi izredno slabe zime smo trening v telovadnici podaljšali do konca januarja 1974, nato pa smo se pričeli udeleževati tekmovanj za kategorizacijo. Med zimskimi počitnicami smo na Veliki planini organizirali trening za svoje člane. Najpomembnejše za SK je, da smo v letošnjem letu vključili v naše vrste spet nove cicibane–(ke), ki so se že na prvih tekmah odločno uvrstili.

Najpomembnejše tekme v sezoni 1973/74:

Državno prvenstvo v alpskih disciplinah – Jahorina 14. – 17. febr. 1974

Pravico nastopa so imeli člani, uvrščeni v I. do III. kategorizacijski razred. Prvenstva se je udeležil Peter SITAR s spremljevalcem Janezom ZOBAVNIKOM. V smuku, najtežji disciplini, je zasedel odlično 16. mesto.

Podatek, da so mesta za njim zasedli tekmovalci, kot so ŠTRAVS, SEKCI in drugi, pove vse. Tudi v veleslalomu je bil Peter pred velikim uspehom. Po prvem teku je bil 19., v drugem pa žal, predvsem zaradi zelo težke in uničene proge, ni prišel na cilj. V slalomu se tako kot mnogo drugih tekmovalcev ni uvrstil. Glede na to, da se na prvenstvo ni mogel posebej pripraviti in da je imel med vsemi udeleženci verjetno najslabšo opremo, je njegova uvrstitev lep uspeh.

KLUBSKO PRVENSTVO NA VELIKI PLANINI

Klubsko prvenstvo smo izvedli na Šimnovcu 16. in 17. 2. 1974.

Klubski prvaki za sezono 1973/74 so postali:

Člani: smuk – Franc ZARNIK, veleslalom – Peter SITAR

St. mladinci: smuk – Miloš WAHL, veleslalom – Vojko KOLARIČ

Ml. mladinci: veleslalom – PODBEVŠEK

St. pionirji: veleslalom – Olaf GRBEC

Ml. pionirji: veleslalom – Janez ŠKORJANC

Cicibani: veleslalom – Aleš DOPLIHAR

Članice: veleslalom – Draga ZABAVNIK

Mladinke: veleslalom – Ivica ZABAVNIK

SMUČARSKI TROBOJ DOMŽALE–MENGEŠ–KAMNIK 31/3–1974

Kamniškim smučarjem je spet uspelo osvojiti prehodni pokal, ki so ga lani morali predati uspešnejšim smučarjem iz Mengša. Tekmovanje je uspešno organiziral SK Mengeš.

Rezultati po posameznih kategorijah:

Cicibani:

1. Aleš DOPLIHAR, 24,3, Kamnik; 2. Robi KOKOTEC, 25,3, Kamnik; 3. Matej KOŠIR, 26,2, Domžale.

Ml. pionirji:

1. Janez ŠKORJANC, 39,5, Kamnik; 2. Metod ŠKARJA, 42,5, Mengeš; 3. Igor POBISKA, 45,2, Domžale.

St. pionirke:

1. Irena ZABRET, 41,7, Mengeš; 2. Bojana VRENJAK, 46,2, Domžale; 3. Jana GRDEN, 52,2, Kamnik.

St. pionirji: 1. Tomaž MAJCEN, 40,0, Mengeš; 2. Tomaž ŠTEFULA, 40,5, Kamnik; 3–4. Robi SLAPAR, 40,8, Kamnik; 3–4. Olaf GRBEC, 40,8, Kamnik.

Ml. mladinke: 1. Saša PELC, 44,0, Domžale; 2. Ivica ZABAVNIK, 51,0, Kamnik; 3. Nevenka BURNIK, 54,3, Mengeš.

Ml. Mladinci: 1. Igor HRAST, 35,8, Kamnik; 2. Leon KLEMENČIČ, 36,7, Mengeš; 3. Srečo KOMATAR, 36,8, Kamnik.

St. mladinke:

1. Tatjana ČAMŽEK, 42,6, Mengeš; 2. Ksenija ZORE, 51,1, Kamnik; 3. Majda FLAJŠMAN, 56,9, Mengeš.

St. mladinci:

1. Vojko KOLARIČ, 34,6, Kamnik; 2. Mitja KERŽIČ, 37,2, Kamnik; 3. Janko FLAJŠMAN, 37,4, Mengeš.

Članice:

1. Marička ŠKRLEM, 42,5, Mengeš; 2. Maja MALI, 45,3, Domžale; 3. Olga ČOŽ, 57,2, Mengeš; 4. Drago URŠIČ, 1,05,1, Kamnik.

Člani:

1. Peter SITAR, 35,0, Kamnik; 2–3. Ivo GRILC, 35,5, Kamnik; 2–3. Dušan VIDMAR, 35,5, Domžale.

V skupnem plasmanu je zmagal SK Kamnik s 114 točkami pred SK Mengeš (102 točki) in SK Domžale (88 točk).

Prihodnjič pa še o alpskih tekmovalcih in o Vlašičkem kupu.

J. Š.

Zimske sindikalne športne igre

Letošnji marec je za smučarje na splošno minil v znamenju tekmovanj. Tudi občinski sindikalni svet Kamnik je za vse sindikalne organizacije oziroma njih člane priredil v soboto, 23. marca, smučarsko tekmovanje v veleslalomu na Veliki planini. Tekmovanje se je odvijalo na smučiščih v Tihi dolini, zanj pa se je letos prijavilo rekordno število tekmovalcev – skupno 208 iz 16 delovnih organizacij občine Kamnik. Mimogrede si poglejmo, kako je naraščalo število tekmovalcev od leta 1969. To leto je bilo zadnje, ko se je tekmovalo v vseh treh disciplinah (smuk – slalom – veleslalom). Pregled udeležbe:

1969 tekmovalcev 35, 1970 tekmovalcev 87, 1971 tekmovalcev 106, 1972 tekmovalcev 171, 1973 tekmovalcev 194, 1974 tekmovalcev 208.

Snežne razmere tokrat niso bile najboljše, kar pričajo številni padci, k sreči brez posredovanja gorske reševalne službe. Proga je bila zaradi južnega snega precej mehka, nastale kotanje ob vraticah pa prave pasti za manj vešče smučarje. Proga za ženske in veterane je bila nekoliko boljša, krajša in manj zahtevna. Tudi čas starta je bil letos zaradi višje sile v dokaj neugodnem času. Kljub vsemu pa so bili tekmovalci borbeni in požrtvovalni. Obe progi je letos trasiral Franc PERNE – smučarski trener.

Tekmovalci so bili razdeljeni v starostne kategorije po že ustaljenih merilih. Celotno izvedbo tekmovanja pod vodstvom Janeza PODJEDA je prevzel PZUVTS kamniškega pod-

Trenutku pred startom na Vel. planini

ročja. Razglasitev rezultatov, podelitev diplom in nagrad je bila pred hotelom Šimnovec.

Rezultati tekmovanja:

Ženske:

1. Marija ŠKRLEP, ZD Kamnik, 0,40,4; 2. Darja GANTAR, Utok, 0,40,6; 3. Tončka DRAŠLER, Stol, 0,41,5; 4. Nika LAVRIČ, ZD Kamnik, 0,42,5; 5. Anica OKORN, Stol, 0,43,0.

Moški nad 40 let:

1. Maks ŠIMENC, Podjetje Kamnik, 0,36,0; 2. Bojan ŠLEGEL, SO Kamnik, 0,36,9; 3. Marjan NOVAK, Svilanit, 0,37,0; 4. Bogdan SELJAK, Svilanit, 0,37,9; 5. Fran GRILC, Sv ilanit, 0,38,0.

Moški 30–40 let:

1. Marjan STELE, Utok, 0,52, 2. Marjan SCHNABL, PTT, 0,56, 3. dr. Janez BOGATAJ, ZD Kamnik, 0,56,4; 4. Franc FROCHLI Svit, 0,57,9; 5. Mirko SMUKOVE Stol, 0,58,2.

Moški do 30 let:

1. Peter SITAR, Titan, 0,45,8; Ivo GRILJC, Svit, 0,46,4; 3. Sreč KOMATAR, Utok, 0,49,9; 4. Fran ZARNIK, Projekt, 0,50,0; 5. Mi LANIŠEK, Viator, 0,52,3.

Ženske ekipno:

1. Zdravstveni dom (ŠKRLE LAVRIČ, ČOŽ), 2,06,4; 2. St Kamnik (OKOREN, DRAŠLE VIDMAR), 2,27,7; 3. Podjetje Kamnik (OBLAK, VRANKAR, PER NE), 2,36,4.

Moški ekipno – nad 40 let:

1. Svilanit (NOVAK, SELJAK GRILC), 1.52,9; 2. Titan (JANE ŽIČ, TREBUŠAK, RAVNIKAR 1,58,3; 3. podjetje Kamnik (Š MENC, GRILC, SEDUŠAK 2,28,1.

Moški ekipno 30–40 let:

1. Titan (OSOLNIK, VRAN KAR, KRMAVNER), 4,10,6.

Moški ekipno do 30 let:

1. Titan (SITAR P., SITAR A. ŠUNKAR), 2,32,8; 2. Projek (ZARNIK, ERJAVŠEK, SLAPAR) 3,04,9; 3. Stol I. (BAUMAN KRAMAR, VEROVŠEK), 3,06,0

Schnabl Marjan

Izleti za upokojence

Upravni odbor Društva upokojencev – podružnica Kamnik namerava ob zadostnem številu prijav v letu 1974 organizirati naslednje enodnevne izlete:

I. – KAMNIK – ROGAŠKA SLATINA – MAJŠPERK – PTUJSKA GORA – PTUJ – KAMNIK

dne 24. 4. 1974 – zadnji dan za prijavo je 19. 4. 1974.

II. – KAMNIK – LITIJA – TRBOVLJE – RADEČE – BRESTANICA – KRŠKO – ŠMARJEŠKE TOPLICE – KAMNIK

dne 15. 5. 1974 – zadnji dan za prijavo je 10. 5. 1974.

III. – KAMNIK – ŠKOCIJANSKE JAME – LIPICA – NOVA GORICA – COL – KAMNIK

dne 12. 6. 1974 – zadnji dan za prijavo je 7. 6. 1974.

IV. – KAMNIK – VRŠIČ – KOBARID – ROBIČ – SV. PETER SLOVENOV – STARA GORA – ČEDAD – GORICA – KAMNIK

dne 10. 7. 1974 – zadnji dan za prijavo je 2. 7. 1974.

Potreben je individualni potni list.

V. – KAMNIK – JEZERSKO – CELOVEC – OSOJSKO JEZERO – BELJAK – PODKOREN – KAMNIK

dne 14. 8. 1974 – zadnji dan za prijavo je 6. 8. 1974 – Potreben je individualni potni list.

VI. – KAMNIK – TRBIŽ – PONTEBELJ – VIDEM (Udine) – GORICA – KAMNIK

dne 28. 8. 1974 – prijave do 20. 8. 1974. – Potreben je individualni potni list.

VII. – KAMNIK – MARIBOR – RADENCI – MURSKA SOBOTA – MORAVCI – LJUTOMER – ORMOŽ – KAMNIK

dne 25. 9. 1974 – prijave do 20. 9. 1974.

Prijave sprejemamo v društveni pisarni vsak torek in petek od 9.–12. ure.

Upravni odbor
Društva upokojencev
podružnica KAMNIK

KAMNIŠKA KRONIKA

MAREC 1974

Rojstev in porok v mesecu marcu ni bilo.

SMRTI:

Rozalija Balantič, iz Most, gospodinja, stara 75 let;
Alojz Čestnik iz Kamnika, ključavničar, star 52 let;
Ivana Golob iz Mekinj, gospodinja, stara 71 let;
Jurij Humar iz Godiča, kmet, star 76 let;
Terezija Končnik iz Porebra, soc. podpiranka, stara 89 let;
Florjan Kuhar iz Potoka v Črni, osebni upokojenec, star 85 let;
Jože Lipovšek iz Laz, upokojenec, star 79 let;
Cita Peterc iz Kamnika, uslužbenka, stara 35 let;
Frančiška Rems iz Kamnika, inv. upokojenka, stara 85 let;
Jernej Spruk iz Podstudenca, kmet, star 69 let;
Anton Šlebir iz Podgorja, osebni upokojenec, star 77 let;
Mihael Štele iz Podboršta, osebni upokojenec, star 77 let.

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIŠKI OBČAN, glasilo SZDL občine Kamnik – Ureja uredniški odbor – Glavni in odgovorni urednik Franc Svetelj – Tehnični urednik Jana Lazar – Izhaja enkrat mesečno – Uredništvo in uprava: Občinska konferenca SZDL Kamnik, Ljubljanska 1 (zdravstveni dom), telefon 831-315 – tekoči račun 50140-678-57156 – Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani.